Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Камуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ [illegible] (6642) | 17 сакавіка 1940 г. нядзеля | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Ратыфікацыя фінляндскім сеймам совецка-фінляндскага мірнага дагавора.

ВЫБАРЧАЯ КАМПАНІЯ Ў ЗАХОДНІХ АБЛАСЦЯХ БССР. Н. Грозаў — Сустрэча тав. П. К. Панамарэнка са сваімі выбаршчыкамі. В. Гарбанёў — Выбарчы ўчастак № 8.

Заходнія абласці напярэдадні сяўбы. На абласных нарадах сялян.

Кандыдаты вызваленага народа. А. Бялевіч — Антон Клявец.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ.

М. Дучкова — Партыйная работа ў цэху.

М. Аршанскі — Пасля справаздачнага сходу.

М. Рубенчык — Сістэматычна кантраліраваць вывучэнне гісторыі ВКП(б).

КАНСУЛЬТАЦЫЯ. М. Чорны — Дыскусія ў партыі аб профсаюзах.

АРТЫКУЛЫ: І. Рыбакоў — Паладзіць арганізаваны прывоз на рынкі.

Н. Сурначоў — Рухам брыгадзіраў-стопудовікаў не кіруюць. І. Турэцкі — Напярэдзіць зрыў лесасплава. З. Рольнін — Рацыяналізатарам і вынаходнікам больш увагі.

ЗА РУБЯЖОМ:

Замежны друк аб мірным дагаворы паміж СССР і Фінляндыяй.

На заходнім фронце.

Асігнаванні на ваенныя мэты ва Францыі.

Германа-італьянскі дагавор аб настаўцы вугалю Італіі.

На франтах Кітая.

УЗОРНА ЗАВЯРШЫЦЬ ПАДРЫХТОЎКУ, ПА-БОЛЬШЭВІЦКУ СУСТРЭЦЬ ВЫБАРЫ!

...дным, творча насычаным, радасным ...ём жывуць зараз грамадзяне заход... абласцей БССР. Гарады, мястэчкі, вёс... ...лі сведкамі многатысячных дэманст... ...і гарачай любві і ўдзячнасці партыі ...эвікоў, совецкаму ўраду, доблеснай ...най Арміі, вялікаму другу, роднаму ...імаму таварышу Сталіну.

...з сем дзён — 24 сакавіка — вы... Народ будзе галасаваць у гэты ...на аснове самай дэмакратычнай у ...Сталінскай Канстытуцыі, за вер... сваіх сыноў і дочак — за канды... блока комуністаў і беспартыйных. ...самым народ будзе галасаваць за ...ю Леніна—Сталіна, якая пазбавіла ...жабрацтва і беспрацоўя, ад на... ...ьнага прыгнёту і бяспраўя; за ...ю, якая дала селяніну зямлю, за... ...ыла кожнаму совецкаму грамадзя... права на працу, на адпачынак, на ...; за партыю, якая зрабіла навуку і ...цтва, што былі прывілегіяй багатых, ...ткам усяго народа; за партыю, якая ...лецца адзіным выразіцелем і абарон... ...нтарэсаў рабочых, сялян і працоў... ...нтэлігенцыі.

...род рыхтуецца да 24 сакавіка, як да ...ага свята, рыхтуецца выканаць свой ...і грамадзянскі абавязак — галаса... за дастойных кандыдатаў, за леп... людзей краіны.

...ўсё гатова для таго, каб забяспе... поспех выбараў? Як вядома, ра... ...ае значэнне тут будзе мець шырокая ...ізацыйная, агітацыйная і прапаган... ...ая работа на выбарчых участках.

...ртыйныя і совецкія арганізацыі за... ...абласцей цэнтрам усёй масавай ...ы зрабілі выбарчыя ўчасткі. Яны ...білі велізарную агітацыйную, прапа... ...сцкую і арганізацыйную работу. ...ткі тысяч актывістаў выбарчай кам... ... — агітатары, даверэныя асобы, ...ыні і члены выбарчых камісій — ...ікім энтузіязмам штодзённа вывуча... ...з масамі выбаршчыкаў самую дэмак... ...ную ў свеце Сталінскую Канстыту... Палажэнне аб выбарах, знаёмяць ...шчыкаў з жыццём і дзейнасцю вы... ...ых кандыдатаў — лепшых прад... ...ікоў народа, да канца адданых спра... ...ніна—Сталіна, агітуюць за кандыда... сталінскага блока комуністаў і бес... ...ійных.

...нак некаторыя партыйныя і совецкія ...ізацыі яўна недаацэньваюць работу ...ыбарчым участку; яны абмяжоўваліся ...і правядзеннем агульных сходаў на ...ах, фабрыках, нарад, прысвечаных ...чай кампаніі, але не зрабілі яшчэ ...чыя ўчасткі цэнтрам усёй падрых... да выбараў.

...м іншым, як недаацэнкай работы на ...чым участку можна аб'ясніць такое ...вішча, калі на Совецкім, Рапінскім ...зіееўскім выбарчых участках Бра... ...кага раёна Вілейскай вобласці і ін... дрэнна наладжана масавая агітацыя? ...аныя асобы тт. Барадулька і Васіле... ...'яўляюцца рэдкімі гасцямі на ўча... ... Выбаршчыкі заяўляюць, што за ...перыяд кампаніі ніхто іх не збіраў, ...тлумачваў выбарчага закона, яны ...даюць нават, хто ў іх будзе балаты... ...ца ў Вярхоўныя Советы СССР і ...С...

...гэтых і некаторых іншых участках ...і выбаршчыкаў складзены неахайна. ...ія выбаршчыкі не ўнесены ў спіскі, многа пераблытаных прозвішчаў, імёнаў і т. д.

У Слонімскім раёне на выбарчым участку № 83 ёсць 1.275 выбаршчыкаў, а агітацыйна-масавай работай ахоплена толькі 150 чалавек, большасць-жа насельніцтва не знаёма з Палажэннем аб выбарах, з біяграфіямі кандыдатаў. Падобную-ж карціну можна наглядаць і на радзе выбарчых участках Гродна, Брэста і іншых гарадоў. Ва многіх месцах агітатары прадастаўлены самім сабе, іх не інструктыруюць, не дапамагаюць ім у рабоце (г. Ліда). У рэзультаце — агітатары не могуць даць вычарпальных адказаў на пытанні выбаршчыкаў.

Такія адносіны партыйных і совецкіх кіраўнікоў да важнейшай задачы выбарчай кампаніі — узорнай пастаноўкі арганізацыйнай, агітацыйнай і прапагандысцкай работы на выбарчым участку — нецярпімы.

Партыйныя і совецкія арганізацыі павінны лічыць гэту работу сваёй асноўнай і найбольш важнай задачай. Большэвіцкая агітацыя за кандыдатаў павінна быць пастаўлена так, каб ёю былі ахвачаны не толькі працуючыя, але і члены іх сем'яў, усе, хто мае права галасаваць. Партыйныя арганізацыі абавязаны падрыхтаваць да выбараў усіх выбаршчыкаў, усіх да аднаго! Ні адзін квартал, вуліца, дом не павінны аставацца па-за большэвіцкім уплывам.

Больш гібкай, больш дахоплівай павінна стаць агітацыйная і прапагандысцкая работа на заводах, фабрыках і ўстановах. Трэба практыкаваць сходы рабочых, служачых, якія пражываюць на адным і тым-жа выбарчым участку, акрузе. Гэта дасць магчымасць лепш папулярызаваць тых кандыдатаў, якія выстаўлены ў выбарчых акругах, дзе жывуць дадзеныя рабочыя і служачыя.

Да дня выбараў асталося сем дзён. Неабходна ў гэтыя дні аддаць самую сур'ёзную ўвагу кожнаму выбарчаму ўчастку. Трэба яшчэ раз праверыць дакладнасць спіскаў, праверыць, ці ўсе выбаршчыкі знаёмы з тэхнікай выбараў, ці ведаюць яны сваіх кандыдатаў.

Трэба ўважліва прадумаць па кожнаму выбарчаму ўчастку ў паасобку, як лепш забяспечыць бездакорна чоткую работу ў дзень выбараў: каб у памяшканні выбарчага ўчастка і ля выбарчых урнаў не было чаргі, штурхання, каб выбаршчыкі маглі быстра знайсці тых, да каго ім трэба звярнуцца для рэгістрацыі і атрымання выбарчых бюлетэняў, каб рэгістратары быстра знаходзілі ў выбарчых спісках адпаведныя прозвішчы, трэба ўлічыць усіх тых, хто па свайму фізічнаму стану не можа прыйсці на ўчастак. Усе гэтыя пытанні маюць велізарнае значэнне для арганізаванага правядзення выбараў у Вярхоўныя Советы СССР і БССР.

Няма сумнення ў тым, што маладыя партыйныя арганізацыі заходніх абласцей прымуць усе меры да таго, каб ліквідаваць усе памылкі, недахопы ў падрыхтоўцы да выбараў і забяспечыць стопрацэнтную яўку на выбарчых урнаў.

Аднадушным галасаваннем за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных народ яшчэ раз прадэманструе сваё бязмежнае давер'е партыі Леніна—Сталіна, пад сцягам якой ён пойдзе разам з усім совецкім народам да ззяючых вяршынь комунізма.

...ДКРЫЛАСЯ МАСКОЎСКАЯ VIII АБЛАСНАЯ І VII ГАРАДСКАЯ АБ'ЕДНАНАЯ ПАРТЫЙНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

...сакавіка ў Калонным зале Дома ...аў адкрылася Маскоўская VIII абласная і VII гарадская аб'яднаная партыйная ...ерэнцыя.

...нферэнцыю адкрыў сакратар МК і ... ВКП(б) тав. А. С. Шчэрбакоў. У ... уступнай прамове ён падкрэсліў, ... справаздачна-выбарныя сходы пярвічных партарганізацый і раённыя партыйныя канферэнцыі, якія адбыліся перад ...нанай абласной і гарадской канферэнцыяй, паказалі, што Маскоўская партыйная арганізацыя пад кіраўніцтвам ...ральнага Камітэта партыі і вялікага ...ыра народаў таварыша Сталіна да... [illegible]

...поўную захаплення авацыю ў чэсць Цэнтральнага Камітэта партыі, у чэсць вялікага Сталіна. Доўга не змаўкаюць прывітальныя воклічы: «Няхай жыве таварыш Сталін!». «Вялікаму Сталіну — ура!»

Па-дзелавому, арганізавана праходзяць выбары кіруючых органаў канферэнцыі. Сярод выбраных членаў прэзідыума — сакратар ЦК ВКП(б) тав. Маленкоў, сакратар МК і МГК ВКП(б) т. Шчэрбакоў, намеснікі старшыні СНК СССР тт. Булганін і Вазнясенскі, тт. Шкіратаў, Мехліс, Мануільскі, Яраслаўскі, Паспелаў, сакратары МК і МГК ВКП(б) і іншыя.

[illegible]

Пасля заслухоўвання парадку дня і рэгламента канферэнцыя са справаздачным дакладам аб рабоце МК і МГК ВКП(б) выступіў сакратар МК і МГК ВКП(б) т. Шчэрбакоў. (ТАСС).

Газаходы для Днепра-Бугскага канала

БАБРУЙСК, 16 сакавіка. (БЕЛТА). [illegible]

[illegible]

Ратыфікацыя фінляндскім сеймам совецка-фінляндскага мірнага дагавора

СТАКГОЛЬМ, 16 сакавіка. (ТАСС). [illegible] ...аб ратыфікацыі дагавора.

...Прэм'ер-міністр Рюці [illegible] ...мірнага дагавора і рэкамендаваў сейму ратыфікаваць дагавор.

Дагавор [illegible] (145 супроць 3).

Выбарчая кампанія ў заходніх абласцях БССР

Сустрэча тав. П. К. Панамарэнка са сваімі выбаршчыкамі

БАРАНАВІЧЫ, 16 сакавіка. (Кар. «Звязды»). Сёння ўпрыгожаную гледзельную залу тэатра запоўнілі звыш 600 працоўных горада Баранавічы і прадстаўнікі сялян Бельзенскага, Слонімскага і іншых раёнаў. Яны прыйшлі, каб сустрэцца са сваім кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР, сакратаром ЦК КП(б)Б Панцелеймонам Кандрацьевічам Панамарэнка.

Цёпла сустрэла аўдыторыя тав. Панамарэнка, выступіўшага з прамовай.

— Таварышы, перш за ўсё дазвольце падзякаваць вам за тую высокую чэсць, якую вы аказалі мне, вылучыўшы кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР па Баранавіцкай выбарчай акрузе. Для нас, большэвікоў, самая высокая чэсць — гэта давер'е народа. Дазвольце запэўніць вас, што я не пашкадую сіл, каб апраўдаць гэта аказанае мне давер'е.

Тав. Панамарэнка расказаў аб росквіце краіны сацыялізма, аб росквіце заходніх абласцей БССР, аб партыі большэвікоў, родным і любімым Сталіне. [illegible] Потым тав. Панамарэнка расказаў выбаршчыкам сваю аўтабіяграфію.

Кожнаму з прысутных на сустрэчы хацелася выразіць свае думкі і пачуцці. На трыбуну адзін за адным падымаюцца выбаршчыкі. Усе яны з велізарнай радасцю гавораць аб шчаслівым жыцці, якое народ атрымаў у верасні 1939 г., аб гордасці быць совецкім грамадзянінам і карыстацца ўсімі правамі вялікай Сталінскай Канстытуцыі.

— Няма большага шчасця на зямлі,— заявіў у сваім выступленні Канстанцін Еўдакімавіч Шостак, — чым быць грамадзянінам СССР. Мы, працоўныя Заходняй Беларусі, больш 20 год чакалі нашых совецкіх братоў і сясцёр. [illegible] ...прыгнечання і эксплаатацыі мы ведалі, што ёсць совецкая краіна, што ёсць вялікі Сталін. [illegible]

[illegible] ...за яшчэ больш светлае будучае нашай любімай радзімы — СССР. Мы ўсе дружнай сям'ёй прыйдзем 24 сакавіка на выбарчыя ўчасткі і аддадзім свае галасы за вернага сына партыі Леніна—Сталіна Панцелеймона Кандрацьевіча Панамарэнка.

Самыя сардэчныя словы любві і адданасці ўсе выступаўшыя пасылалі правадыру і настаўніку працоўных усяго свету—Іосіфу Вісарыёнавічу Сталіну. Аднадушна, пад гром доўга незмаўкаючых апладысментаў, прысутныя прынялі тэкст прывітальнага пісьма любімаму правадыру народа таварышу Сталіну.

Н. ГРОЗАЎ.

Выбарчы ўчастак № 8

Поспех выбараў у многім залежыць ад таго, наколькі арганізавана і ўмела праводзіцца агітацыя за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных сярод выбаршчыкаў. Гэту адказную задачу правільна зразумелі агітатары і актывісты 8-га выбарчага ўчастка г. Гродна.

Сярод выбаршчыкаў з кожным днём усё шырэй і шырэй разгортваецца агітацыйна-масавая работа. У дамах, у памяшканні ўчастка звыш 50 чалавек вядуць агітацыю за кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўных Советаў СССР і БССР. Яны кіруюць работай 33-х гурткоў, у якіх амаль 1.500 выбаршчыкаў вывучаюць Сталінскую Канстытуцыю і знаёмяцца з біяграфіямі сваіх кандыдатаў.

Выдатныя ўзоры агітацыйнай работы паказваюць тт. Сазонаў, Зарэцар, Забіяка і Забалотны. Прапагандыст т. Сазонаў у дамах №№ 10 і 17 арганізаваў і кіруе 5 гурткамі. У іх займаюцца ўсе выбаршчыкі, якія пражываюць у гэтых дамах.

На занятках тав. Сазонаў дае не сухі пералік дат і анкетных даных аб кандыдатах, а расказвае аб іх адданасці радзіме, справе партыі Леніна—Сталіна. На апошніх занятках ён расказаў сваім выбаршчыкам аб кандыдатах у дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР тт. Ф. С. Пестраку, С. О. Прытыцкім і кандыдаце ў дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР — І. В. Пазнякове.

Захапляюча і жыва праводзяць гутаркі аб кандыдатах у дэпутаты Вярхоўных Советаў і агітатары Забалотны, Зарэцар і іншыя.

У памяшканні ўчастка рэгулярна наладжваюцца сустрэчы выбаршчыкаў са сваімі кандыдатамі. У шматлікіх выступленнях і ў рэзалюцыях выбаршчыкі аднадушна заяўляюць, што яны 24 сакавіка ўсе, як адзін, з'явяцца на выбарчы ўчастак і аддадуць свае галасы за лепшых сыноў народа, за сваіх дастойных кандыдатаў тт. Прытыцкага, Пестрака і Пазнякова.

Участковая выбарчая камісія правяла вялікую работу па мастацкаму афармленню ўчастка. Пакоі ўпрыгожаны лозунгамі, плакатамі. Тут ёсць газеты, журналы, выбарчая літаратура.

Вялікую ўвагу мы ўдзяляем праверцы і ўдакладненню спіскаў выбаршчыкаў.

Да гэтай работы прыцягнут актыў выбаршчыкаў. Выбаршчыкі тт. Матус, Новікава, Хільчэнка, Забалотная, Янкоўская, Котак і інш. аказваюць вялікую штодзённую дапамогу ўчастковай камісіі. Іх работа ўжо дала станоўчыя рэзультаты. На сёння з 1.575 выбаршчыкаў участка асабіста праверылі сябе ў спісках звыш тысячы чалавек.

Вялікую ролю ў жыцці ўчастка адыгрывае насценная газета «Свабодны выбаршчык». Газета мае моцны актыў. У яе пішуць прапагандысты, выбаршчыкі, члены ўчастковай камісіі і агітатары. Яны перадаюць вопыт сваёй работы і мабілізуюць увагу вакол недахопаў. Ужо вышла тры нумары насценнай газеты. У іх прынялі ўдзел звыш 20 чалавек. Газета мастацкі добра ілюстрыравана і карыстаецца вялікай папулярнасцю сярод выбаршчыкаў.

У памяшканні выбарчага ўчастка рэгулярна праводзяцца сходы выбаршчыкаў, на якіх ставяцца даклады аб Сталінскай Канстытуцыі, аб правах і абавязках грамадзян Совецкага Саюза, аб нацыянальнай палітыцы партыі і ўрада, аб міжнародным становішчы. На такія сходы прыходзяць заўсёды 400—500 чалавек.

На ўчастку добра працуюць гурткі мастацкай самадзейнасці, якія часта наладжваюць канцэрты для выбаршчыкаў. У харавым, драматычным і струнным гуртках удзельнічае каля 100 выбаршчыкаў. Сярод іх неабходна адзначыць тт. Веру Далгун, Ядвігу Яскоўскую, Осціпа Ліверанд, Зяленскага і інш. Іх выступленні заўсёды карыстаюцца вялікім поспехам у выбаршчыкаў.

Выбаршчыкі 8-га выбарчага ўчастка горада Гродна дастойна сустрэнуць дзень выбараў у Вярхоўныя Советы СССР і БССР і аддадуць свае галасы за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных.

В. ГАРБАНЁЎ,

намеснік старшыні участковай выбарчай камісіі 8-га выбарчага ўчастка г. Гродна.

Перадвыбарныя дні ў вёсцы

У гэтыя дні вёска Лаша выглядае неяк асабліва прыбранай. Грамадскія будынкі ўпрыгожаны лозунгамі і плакатамі. Яшчэ здалёк увагу выбаршчыкаў прыцягвае красачна аформлены фасад 53 выбарчага ўчастка Гродненскага раёна. Участковая камісія прыклала многа намаганняў да афармлення свайго ўчастка. Тут правільна зразумелі, што гэта не простая тэхнічная справа, а важная частка агітацыйна-масавай работы. У пакоях участка лозунгі, плакаты, газеты, журналы.

Старшынёй участковай выбарчай камісіі з'яўляецца актывістка тав. Габец Раіса. Дэпутат Народнага Сабрання, член сялянскага камітэта, яна карыстаецца вялікім аўтарытэтам у сваіх аднасяльчан. Яе ведаюць як добрую актывістку, як важака працоўных сялян вёскі, як ініцыятара арганізацыі калгаса. Вось чаму сход сялян вёскі Лаша аднадушна вылучыў яе ва ўчастковую выбарчую камісію.

На ўчастку добра пастаўлена агітацыйна-масавая работа. Зараз у вёсцы Лаша працуюць 4 гурткі па вывучэнню Сталінскай Канстытуцыі і выбарчага закона. Два гурткі таксама рэгулярна працуюць у вёсцы Куншоўшчына, якая ўваходзіць у Лашынскі выбарчы ўчастак.

Лепшым агітатарам на ўчастку з'яўляецца тав. Салей Антон. Два разы ў шасцідзёнку ён праводзіць заняткі з выбаршчыкамі, расказвае ім аб Сталінскай Канстытуцыі, аб бягучых падзеях, аб поспехах Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Нядрэнна працуе таксама агітатар Саланевіч Васілій. Апрача заняткаў па вывучэнню Канстытуцыі СССР і выбарчага закона ён правёў гутаркі з выбаршчыкамі аб рашэннях XVIII з'езда партыі аб развіцці народнай гаспадаркі СССР у трэцяй пяцігодцы. У вясковым клубе прапагандыст тав. Тарасаў рэгулярна выступае з дакладамі аб міжнародным становішчы, аб правах і абавязках грамадзян Совецкага Саюза. Гэтыя даклады прыцягваюць шмат выбаршчыкаў.

Зараз ва ўсіх гуртках агітатары знаёмяць выбаршчыкаў з біяграфіямі кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўных Советаў СССР і БССР. Выбаршчыкі аднадушна заяўляюць, што ў дзень выбараў яны аддадуць свае галасы за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных—за тт. Пестрака, Прытыцкага і Лошака.

Вёска Лаша,
Гродненскі раён.

Кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР па Давід-Гарадоцкай гарадской выбарчай акрузе № 471 Елена Грыгор'еўна Місюра — работніца Давід-Гарадоцкага скуранога завода.
Рыс. Ян. Кашкеля.

ЗАХОДНІЯ ВОБЛАСЦІ НАПЯРЭДАДНІ СЯЎБЫ

НА АБЛАСНЫХ НАРАДАХ СЯЛЯН

БРЭСТ, 15 сакавіка. (Кар. «Звязды»). У зале кінотэатра імені Горкага ўпершыню сабраліся сяляне і сялянкі.

Сакратар абкома партыі т. Дружынін адкрывае першую абласную нараду сялянскага актыва. У зале вялікае ажыўленне. Селянін Павел Мышкавец прапануе ў пачотны прэзідыум выбраць членаў Палітбюро ЦК ВКП(б). У чэсць вялікага Сталіна і яго бліжэйшых саратнікаў раздаюцца доўга незмаўкаючыя апладысменты.

Слова для даклада аб падрыхтоўцы да веснавой сяўбы атрымлівае сакратар абкома партыі т. Кісялёў.

Тав. Кісялёў заклікае актывістаў-сялян па-большэвіцку правесці пасяўную кампанію і актыўна ўдзельнічаць у выбарах.

На трыбуну падняўся селянін Максім Русак — старшыня нядаўна арганізаванага калгаса імені Сталіна.

— Вызваленае сялянства рыхтуецца да вялікага свята, — гаворыць тав. Русак, — да дня выбараў. Гэты дзень мы, сяляне вёскі Любішчыны, сустрэнем адзінай калгаснай сям'ёй. 440 гаспадарак нашай вёскі зараз уступілі ў калгас.

У спрэчках выступілі сялянка Вера Гурына з Антопальскага раёна, Казарэз з Шарашэўскага раёна, Іван Муха з Пружанскага раёна Васіль Альшэўскі з Дзівінскага раёна і іншыя. Усе яны гаварылі аб праклятым жыцці пры панах і памешчыках, якое адышло ў вечнасць з прыходам Чырвонай Арміі, і аб сваёй гатоўнасці ва ўсеўзбраенні сустрэць большэвіцкую вясну.

На нарадзе прысутнічае дэлегацыя калгасаў Магілеўскай вобласці. Сярод дэлегатаў — даярка Чарнецкая з калгаса імені Куйбышэва, Бабруйскага раёна, ордэнаносец Вінаградава з калгаса імені Кірава, Анастасія Мінкевіч — звеннявая калгаса «Заветы Ільіча», ордэнаносец, дэпутат Вярхоўнага Совета БССР і іншыя.

Нарада паслала прывітальную тэлеграму вялікаму Сталіну і главе совецкага ўрада таварышу Молатаву.

***

БЕЛАСТОК, 15 сакавіка. (Кар. Звязды). У гарадскім тэатры адбылася абласная нарада сялян, скліканая абкомам партыі. Прысутнічала звыш 600 чалавек. Нарада абмеркавала мерапрыемствы па падрыхтоўцы і правядзенню веснавой сяўбы.

З дакладам па гэтаму пытанню выступіў сакратар абкома партыі тав. Ігаеў.

У рабоце нарады прымаюць удзел прадстаўнікі калгасаў Мінскай вобласці. Сярод іх старшыня калгаса «Чырвоны агароднік», Мінскага раёна, ордэнаносец тав. Трушкевіч, старшыня калгаса імені 1 мая, Слуцкага раёна, тав. Стругач, старшыня калгаса імені БАВА, Любаньскага раёна, тав. Анісімаў і іншыя.

Пасля даклада пачаліся выступленні сялян. Першым выступіў селянін Парэцкага раёна Іван Такац.

— Мы зажылі радасным, шчаслівым жыццём,—сказаў ён.—Прыехаўшы дамоў, раскажам сваім аднасяльчанам аб тым, што мы павінны зрабіць, каб дабіцца высокага ўраджаю. Дзень выбараў — 24 сакавіка — мы сустрэнем узорнай падрыхтоўкай да веснавой пасеўнай кампаніі.

— Мы ў сваёй вёсцы арганізавалі калгас, — гаворыць селянін Салей з Гродненскага раёна.—Калгаснікі дружна ўзяліся за работу. Мы ўжо абагулілі коней, пачалі рамонт сельскагаспадарчага інвентара, падрыхтоўваем высокаякаснае насенне.

Нарада сялян прыняла зварот да ўсяго сялянства Беластоцкай вобласці аб правядзенні першай большэвіцкай вясны і рашэнне аб выкліку Баранавіцкай вобласці на соцыялістычнае спаборніцтва на лепшае правядзенне пасеўнай кампаніі.

Пад доўга незмаўкаючыя апладысменты прымаецца прывітальнае пісьмо вялікаму правадыру народаў таварышу Сталіну.

***

БАРАНАВІЧЫ, (Кар. «Звязды»). 15 сакавіка адбылася першая абласная нарада працоўных сялян. Як сапраўдныя гаспадары зямлі, сабраліся сяляне абмеркаваць пытанне аб падрыхтоўцы да першай большэвіцкай вясны на вызваленай зямлі.

Пад доўга незмаўкаючыя апладысменты выбран пачотны прэзідыум у саставе членаў Палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з вялікім правадыром народаў таварышам Сталіным.

Удзельнікі нарады ўважліва выслухалі даклад сакратара абкома КП(б)Б тав. Тура.

— У былым Навагрудскім ваяводстве—зараз Баранавіцкай вобласці, — гаворыць т. Тур, — кожны памешчык меў у сярэднім 11.178 гектараў зямлі, а на адну сялянскую гаспадарку выпадала ўсяго 2 гектары. З устанаўленнем совецкай улады зямля перайшла ў рукі яе сапраўдных гаспадароў. Сярод беззямельных і батракоў вобласці размеркавана 86.000 гектараў зямлі.

Па вобласці трэба будзе засеяць 769 тысяч гектараў. Абласныя курсы спецыялістаў сельскай гаспадаркі скончылі 150 чалавек, арганізаваны курсы трактарыстаў на 150 чалавек. Накіравана на курсы трактарыстаў у Смалявічы і курсы камбайнераў у Рагачоў больш 160 чалавек. Арганізуецца 26 МТС.

Аб заможным і культурным жыцці калгаснікаў расказаў Міхаіл Пашкевіч — старшыня калгаса «Чырвоны працаўнік», Гомельскага раёна.

Выступілі Соф'я Вайткевіч з вёскі Любарты, Воранаўскага раёна, сялянка вёскі Бакшты — дэпутат Народнага Сабрання Марыя Афыка, Аляксандр Гацура — з вёскі Калдычэва, Гарадзішчанскага раёна, і старшыні нядаўна арганізаваных калгасаў імені Молатава, Казлаўшчынскага раёна, і імені Сталіна, Мастоўскага раёна, тт. І. Томчык і М. Клачко.

Удзельнікі нарады аднадушна паслалі прывітанне вялікаму Сталіну і яго слаўнаму саратніку таварышу Молатаву.

Прынят зварот да ўсіх сялян Баранавіцкай вобласці з заклікам узорна падрыхтавацца і выдатна правесці першую совецкую вясну на вызваленай зямлі.

Закончана абсталяванне выбарчых участкаў

ВАЛОЖЫН, 16 сакавіка. (БЕЛТА). Закончана абсталяванне выбарчых участкаў Вішнеўскай выбарчай акругі № 293. Добра падрыхтаваўся да сустрэчы выбаршчыкаў Сайкоўскі выбарчы ўчастак. Памяшканне ўпрыгожана, гатовы кабіны. На ўчастку шырока разгорнута агітацыйна-масавая работа. Заслужанай павагай у насельніцтва карыстаюцца агітатары браты Іван і Андрэй Трапашка.

Добра аформлен Вішнеўскі выбарчы ўчастак № 144. Пакоі ўпрыгожаны партрэтамі правадыроў партыі і ўрада. Рэгулярна працуюць 27 гурткоў. Днямі на ўчастку адбылася нарада агітатараў па пытанню далейшага разгортвання агітацыйнай работы. 24 сакавіка—у дзень выбараў—на ўчастку адбудуцца выступленні гурткоў мастацкай самадзейнасці.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ПАРТЫЙНАЯ РАБОТА У ЦЭХУ

Выхаваць у кожнага комуніста і беспартыйнага таварыша пачуццё адказнасці за даручаную работу—вялікая і адказная справа. Гэтаму пытанню наша цэхавая партыйная арганізацыя аддае вялікую ўвагу.

На адным з партыйных сходаў мы абмеркавалі пытанне аб тым, як комуністы выконваюць партыйныя даручэнні. Выявілася, што многія таварышы іх не выконваюць. Так, напрыклад, тав. Новікава лічылася агітатарам, але на самой справе ніякай работы не праводзіла. Пасля схода тав. Новікава значна палепшыла работу, сістэматычна праводзіць у цэху і на былым выбарчым участку гутаркі, палітінфармацыі.

Добрымі агітатарамі з'яўляюцца член партыі тав. Чэрніцкая, кандыдат партыі тав. Корф і іншыя. Яны сістэматычна працуюць з беспартыйнымі масамі. За апошні час правялі ў цэху і сярод насельніцтва былога выбарчага ўчастка рад цікавых гутарак: аб міжнародным становішчы, аб XXII гадавіне Чырвонай Арміі, аб Міжнародным Комуністычным жаночым дні і іншыя. Палітычная работа дала свае станоўчыя рэзультаты. За апошні час чатыры лепшыя стаханаўцы прыняты ў кандыдаты партыі і чатыры — у члены КП(б)Б.

У нашай цэхавай партыйнай арганізацыі налічваецца 14 членаў і 13 кандыдатаў партыі. Усе яны працуюць над вывучэннем асноў марксізма-ленінізма. 10 комуністаў навучаюцца ў гуртку па гісторыі партыі, 8 — у агульнаадукацыйнай школе і 8 самастойна працуюць над вывучэннем «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Комуністка тав. Чарняк вывучыла і законспектавала 5 раздзелаў «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», комуністы тт. Клябанава і Чэрніцкая таксама закончылі вывучэнне 5 раздзела.

Штомесячна мы выпрацоўваем план партыйна-масавай работы ў цэху. У складанні плана прымаюць удзел усе комуністы.

Жыва праходзяць у нас цэхавыя партыйныя сходы. Да іх мы старанна рыхтуемся. Комуністы за некалькі дзён раней знаёмяцца з парадкам дня і прымаюць актыўны ўдзел у абмеркаванні пытанняў.

Комуністы ў цэху з'яўляюцца арганізатарамі абароннай работы. Нядаўна на фабрыцы быў праведзен абаронны дзень. На ўсіх агрэгатах мы правялі гутарку на абаронную тэму, быў арганізаван паход у процівагазах. У гэты дзень 60 работніц цэха ўступілі ў члены Асоавіяхіма. Звыш 150 чалавек здалі нормы на значок ППХА.

Многа месца ў нашай рабоце займае вытворчасць. Свой вытворчы план у 1939 г. калектыў цэха выканаў датэрмінова. Комуністы праяўляюць авангардную ролю на вытворчасці. Так, напрыклад, двухсотніца тав. Шчукіна працуе на двух працэсах, тав. Корф выконвае норму на 190 проц., тав. Чайкова — на 160 процантаў і т. д. Агрэгат, узначальваемы членам партыі тав. Чарняк, з'яўляецца перадавым у цэху.

Справаздачна-выбарны сход партыйнай арганізацыі фабрыкі паказаў, што наша цэхавая партарганізацыя мае яшчэ і істотныя недахопы. Мы слаба займаемся праверкай выканання прынятых рашэнняў, яшчэ недастаткова кантраліруем, як комуністы працуюць над павышэннем свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню, дрэнна кіруем комсамольскай арганізацыяй і недастаткова займаемся пытаннямі якасці прадукцыі. У плане нашай работы на сакавік мы ўсё гэта ўлічылі. На бліжэйшых партыйных сходах мы абмяркуем гэтыя пытанні і прымем меры да знішчэння ўсіх недахопаў у цэху.

М. Д. ДУЧКОВА,
сакратар партарганізацыі цэха № 2, магілёўскай швейнай фабрыкі імені Валадарскага.

У кабінеце марксізма-ленінізма бібліятэкі імені Леніна (Мінск). На здымку: на пярэднім плане — студэнтка педагагічнага інстытута тав. Ільіч А. М. за вывучэннем гісторыі ВКП(б).
Фото Я. Салавейчыка.

ПАСЛЯ СПРАВАЗДАЧНАГА СХОДА

У партарганізацыі аршанскага ільнокамбіната адчуваецца прыкметнае ажыўленне ўнутрыпартыйнай работы, новы састаў партбюро (сакратар тав. Масальскі) энергічна ўзяўся за работу. Зараз штодня ў кабінеце сакратара можна бачыць комуністаў, якія прыходзяць пагутарыць з тав. Масальскім, дзеляцца сваімі вытворчымі поспехамі, расказваюць аб перашкодах у рабоце, прад'яўляюць свае патрабаванні.

Партыйнае бюро выпрацавала дакладны план работы. Перагледжан састаў агіткалектыва. У цэхах і на былых выбарчых участках ажывілася агітацыйна-масавая работа, якая раней зусім занепала. Днямі дацэнт Пединстытута тав. Станкевіч правёў кансультацыю з індывідуальна вывучаючымі гісторыю партыі. Комуністы камбіната атрымалі адказы на незразумелыя ім пытанні.

На апошнім адкрытым партыйным сходзе былі прыняты ў партыю лепшыя людзі камбіната. У кандыдаты партыі прынята хатняя гаспадыня, старшыня савета жонак-актывістак тав. Радзіцелева. Яна добра арганізавала работу сярод жонак інжынерна-тэхнічных работнікаў, з'яўляецца інструктарам ППХА, мае 5 абаронных значкоў, актыўна ўдзельнічала ў выбарчай кампаніі. У кандыдаты партыі прыняты таксама памочнік майстра перадавога ткацкага камплекта тав. Падалінскі і перадавы работнік пажарнай аховы, вылучаны на пасаду начальніка пажарнай аховы камбіната, тав. Маркаў. З кандыдатаў у члены партыі пераведзены тт. Антонаў і Ланько. Тав. Антонаў—дастойны прадстаўнік совецкай інтэлігенцыі—інжынер, дэпутат горсовета, начальнік рамонтна-механічнага аддзела, карыстаецца аўтарытэтам сярод рабочых. На сходзе тав. Антонаву ўказалі, што ён слаба працуе над сабой. Ён абяцаў узяцца за глыбокае вывучэнне «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Тав. Ланько—стаханавец-слесар арматурнай брыгады на будаўніцтве камбіната, добра працуе ў совеце Асоавіяхіма, прымаў актыўны ўдзел у выбарах у мясцовыя советы.

На гэтым-жа партыйным сходзе комуністы абмеркавалі пытанне аб планіраванні на прадпрыемстве. Быў заслуханы даклад начальніка планавага аддзела тав. Ракоўскага. Удзельнікі схода крытыкавалі работу планавага аддзела, крытыкавалі тых комуністаў, начальнікаў цэхаў, якія не заглядваюць у баланс, не займаюцца пытаннямі планіравання, не берагуць народную капейку.

Партыйнае бюро намеціла правесці ў бліжэйшы час нараду кандыдатаў партыі, на якой будуць абмеркаваны пытанні выхавання маладых комуністаў, дапамогі ім у іх росце.

М. АРШАНСКІ.

Сістэматычна кантраліраваць вывучэнне гісторыі ВКП(б)

Вывучэнне гісторыі ВКП(б) кіруючымі партыйнымі і непартыйнымі кадрамі ў Наркамаце мясцовай прамысловасці праходзіла нездавальняюча. За выключэннем двух-трох комуністаў большасць застрала на вывучэнні II і III раздзелаў Кароткага курса. Асноўная прычына заключаецца ў тым, што былое партбюро фактычна не займалася пытаннямі прапаганды. Аб гэтым гаварыла большасць комуністаў, выступаўшых на справаздачна-выбарным партсходзе.

Новавыбранае бюро распрацавала рад мерапрыемстваў па лепшай арганізацыі вывучэння гісторыі ВКП(б). Для аказання дапамогі індывідуальна вывучаючым гісторыю партыі арганізаван цыкл лекцый па раздзелах Кароткага курса. У сакавіку праведзены дзве лекцыі па II раздзелу падручніка. На лекцыі прысутнічала 30 таварышаў, самастойна вывучаючых гісторыю партыі. Па сканчэнні вывучэння кожнага раздзела будзе праведзена тэарэтычнае субяседванне для абмену думкамі па пройдзенаму матэрыялу. Гэтымі днямі адбудзецца тэарэтычнае субяседванне па II раздзелу падручніка «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Прымацаваны райкомам партыі лектар тав. Ляўшоў сістэматычна будзе праводзіць індывідуальныя кансультацыі па гісторыі партыі. Апрача таго, 9 таварышаў (з іх 6 комуністаў) наведваюць лекторый, арганізаваны Кагановіцкім РК КП(б)Б.

У плане работы партарганізацыі намечана правядзенне індывідуальных гутарак з комуністамі на партбюро па пытанню вывучэння гісторыі партыі. Такія гутаркі будуць практыкавацца на кожным пасяджэнні партбюро, а таксама на партсходах. У першую чаргу намечана правесці гутаркі з кандыдатамі партыі тт. Галкіным і Топаз.

М. А. РУБЕНЧЫК,
нам. сакратара партбюро Наркаммясцпрома БССР.

ПАПЯРЭДЗІЦЬ ЗРЫЎ ЛЕСАСПЛАВУ

Не чакалі ў Беллесасплаве такой быстрай і рэзкай змены надвор'я. Тут марылі аб працяглай зіме — хаця-б яшчэ на пару месяцаў. Тады-б можна было як-небудзь падцягнуцца. Але здарылася нешта непрадбачанае. Вясна застала трэст зянацку.

Да пачатку навігацыі асталіся лічаныя дні. Між тым, падрыхтоўка да лесасплаву далёка яшчэ не завершана. Ні адна са сплаўных кантор не закончыла рамонт мотафлота. Асабліва дрэнна абстаяць справы ў Бабруйскай канторы, дзе сканцэнтравана найбольшая колькасць буксіровачных кацераў. З 10 суднаў адрамантаваны і то не поўнасцю 7, да рамонту астатніх трох прыступілі толькі гэтымі днямі. З-за нераспарадчасці начальніка Петрыкаўскага ўчастка (Мазырская кантора) тав. Міцкевіча не адрамантавана яшчэ неабходная колькасць дубоў і лодак для перавозкі дапаможных матэрыялаў.

Недапушчальная нядбайнасць праяўлена кіраўнікамі сплаўных арганізацый да загатоўкі рэквізіта (гужбы і вітак). Самыя спрыяючыя месяцы—лістапад, снежань—былі ўпушчаны. Тут спадзяваліся «на авось». Рэзультаты-ж аказаліся вельмі плачэўнымі. Самыя буйнейшыя сплаўныя канторы—Бабруйская і Мазырская—загатовілі не больш 30—35 процантаў неабходнага вяжучага матэрыялу. Гэта моцна адаб'ецца на ходзе сплаву.

Адным з важнейшых этапаў падрыхтоўкі да прадстаячай навігацыі з'яўляецца зімовая сплотка драўніны. Ад яе ва многім залежыць скарачэнне тэрмінаў сплаву ў летнюю пару, змяншэнне ліку патрабуемых рабочых, колькасці такелажа, снасцей. На першапачатковаму плану трэсту трэба было сплаціць 218 тыс. кубаметраў драўніны. Неўзабаве план быў зніжан да 125 тысяч кубаметраў. Але і гэта мінімальнае заданне фактычна сарвана. На 10 сакавіка сплочана ўсяго 32 тысячы кубаметраў.

На сплаве ва ўсходніх абласцях БССР сёлета будзе працаваць 8.580 чалавек. Набраць гэтую колькасць людзей не так ужо цяжка, бо наша рэспубліка багата кваліфікаванымі кадрамі сплаўшчыкаў. Але работнікі сплаўных кантор не праявілі ў гэтым напрамку ні ініцыятывы, ні жадання. Бабруйская кантора, напрыклад, заключыла ўсяго 120 дагавароў замест патрэбных 2.450. За апошнюю дэкаду па ўсяму трэсту завербавана толькі 150 чалавек. Такое становішча з наборам рабочых зусім нікога не турбуе.

Па запверджанаму графіку леспрамгасы павінны вывезці да прыстаней да 1 красавіка 1.200.000 кубаметраў драўніны. На 10 сакавіка гэта заданне выканана на 50 проц. Аднак, сплаўныя ўчасткі і па лавіны гэтай драўніны яшчэ не прынялі.

Выключнае значэнне набывае сёлета пытанне захавання лесу ад разносу вясенняй паводкай. Да гэтага важнейшага мерапрыемства большасць кантор і ўчасткаў прыступілі зусім нядаўна.

Вялікую частку драўніны — 580 тыс. кубаметраў — павінна адбуксіраваць па заключанаму дагавору Днепра-Дзвінскае параходства. Вопыт мінулага года паказаў, што як воднікі, так і сплаўшчыкі груба нарушалі свае абавязацельствы. Мазырская кантора заплаціла 24 тыс. рублёў штрафу параходству за дапушчэнне прастою барж пад пагрузку.

Ёсць нямала фактаў, калі па віне параходства драўніна своечасова не дастаўлялася на дрэваапрацоўчыя і фанерныя заводы. Ведамственыя спрэчкі не павінны сёлета паўтарацца. Лес павінен быць дастаўлен да канечных пунктаў дакладна па графіку.

Да гэтага часу яшчэ не зжыта ў рабоце сплаўных арганізацый безгаспадарчасць. Неэканомнае расходванне матэрыялаў, усякія пераплаты прыводзяць да вялізарных страт. Дастаткова сказаць, што толькі адна Бабруйская кантора дала ў мінулым годзе 1.079 тыс. рублёў страт, у тым ліку з-за нерацыянальнага скарыстання гужбы — 194 тыс. рублёў.

У Наркамлесе прымірыліся з гэтым. Тут лічаць, мусіць, што сплаўныя арганізацыі «не могуць» працаваць без страт, і апошнія беспакарана растранжырваюць дзяржаўныя сродкі.

У буйнейшых сплаўных раёнах СССР шырока ўнедраны стаханаўскія метады работы. Асаблівай увагі заслугоўвае вопыт работы комплексных скразных брыгад. Замест некалькіх разрозненых брыгад ствараецца адна, якая ахватвае ўсе працэсы работы, пачынаючы ад сартыроўкі драўніны і канчаючы сплоткай. Пры такім метадзе рэзка павялічваецца прадукцыйнасць працы сплаўшчыкаў, павышаецца іх заработак.

У мінулым годзе такая брыгада была арганізавана на Лельчыцкім сплаўучастку. Кіраваў ёю сплаўшчык тав. Шкробат. Гэта брыгада штодзённа давала па тры нормы і датэрмінова выканала свой навігацыйны план. Такія брыгады неабходна сёлета арганізаваць на ўсіх сплаўных участках. Значэнне іх відавочнае. У трэсце пакуль-што аб гэтым не думаюць.

Беллесасплаў павінен сёлета сплавіць 2.800 тыс. кубаметраў драўніны — на 1 мільён кубаметраў больш, чым у мінулым годзе. Заданне надзвычай адказнае.

Кіраўнікі трэста (начальнік тав. За...скі, галоўны інжынер тав. Берхін) упусцілі самы каштоўны час для падрыхтоўкі сплаву, аператыўна не кіравалі сплаўнымі канторамі і ўчасткамі, з-за чаго многія з іх апынуліся ў глыбокім прарыве.

Трэст павінен прыняць самыя энергічныя меры да хутчэйшага завяршэння ўсіх падрыхтоўчых работ. На гэта неабходна мабілізаваць усе сілы.

І. ТУРЭЦКІ.

РАЦЫЯНАЛІЗАТАРАМ І ВЫНАХОДНІКАМ БОЛЬШ УВАГІ

Адным з магутных рэзерваў для павышэння прадукцыйнасці працы на нашых социялістычных прадпрыемствах з'яўляецца многастаночнае абслугоўванне. Гэта новая форма стаханаўскага руху патрабуе ўзняцца на больш высокую ступень масавай рацыяналізацыі і вынаходніцтва, накіраваных на механізацыю працаёмкіх працэсаў, аўтаматызацыю, лепшую арганізацыю рабочага месца і т. д.

Вынаходніцтва і рацыяналізацыя набываюць зараз выключна важнае значэнне. Яны павінны ва многім садзейнічаць выкананню пяцігадовага плана па росту прадукцыйнасці працы ў чатыры годы. Але, на жаль, гэтаму ўчастку большасць прамысловых наркаматаў БССР аддае вельмі мала ўвагі. На працягу апошніх трох год яны не ажыццяўляюць рашэння ўрада аб арганізацыі ў сябе аддзелаў па вынаходніцтву.

Адсутнасць у наркаматах, трэстах і на многіх прадпрыемствах фондаў садзейнасці рацыяналізацыі выклікае цяганіну з распрацоўкай і эксперыментыраваннем каштоўных вынаходстваў і тэхнічных удасканаленняў.

Па прапанове рацыяналізатара мінскай скургалантарэйнай фабрыкі імені Куйбышава тав. Рубіна канструктарскім бюро мінскага Дома тэхнікі распрапавана машына для прымацавання металічных вуглоў да скураных партфеляў, якая механізіруе рад ручных аперацый. Але пакуль што гэта астаецца толькі праектам, бо ні скуртрэст, ні фабрыка не могуць вынайсці сродкі для вырабу дзейнічаючага ўзору гэтай машыны.

Па гэтай-жа прычыне не можа быць згатоўлена машына для ўборкі карней кок-сагыза (аўтар—навуковы супрацоўнік Інстытута балотнай гаспадаркі тав. Голікаў). Між тым, машына гэта магла-б даць вялікую эканомію, значна павысіць прадукцыйнасць працы пры зборы ўраджаю каўчуканоснай масы.

Ні ў адным наркамаце яшчэ не распрацаваны нават часовыя інструкцыі аб парадку разгляду, праходжання, учоту і захавання рацыяналізатарскіх прапаноў. Да гэтага часу існуе поўная арганізацыйная неразбярыха ў кіраўніцтве вынаходніцкай справай.

Нярэдка асобныя вынаходнікі і рацыяналізатары прадпрыемстваў працуюць над вырашэннем пытанняў механізацыі ручных працэсаў, паляпшэння канструкцый станкоў і машын, у той час, калі апошнія часткова або поўнасцю ўжо вырашаны і праводзяцца ў жыццё. Пры наяўнасці правільна арганізаванага абмену вопытам мы-б змаглі зэканоміць многа сродкаў і сіл.

Вялікую дапамогу аказвае вынаходнікам і рацыяналізатарам адзіная ў БССР тэхнічная і эксперыментальная база — цэнтральны Дом тэхнікі. Тут яны атрымліваюць неабходную кансультацыю ў вуснай і пісьмовай форме, экспертызы-ацэнкі прапаноў, афармленне іх чарцяжамі і т. д.

За 1939 год праз кансультацыйную групу Дома тэхнікі прайшло 105 прапаноў. На многія з іх аддзелы па вынаходству саюзных наркаматаў ужо выдалі аўтарскія пасведчанні. Значная колькасць гэтых прапаноў унядраецца ў нашай прамысловасці.

Бліскучыя рэзультаты паказала выпрабаванне апарата для засыпкі цвікоў «Акмэ» ў каблучную машыну (аўтар тав. Гольдзін). Гэта вынаходства, эксперыментальна выпрабаванае на мінскай фабрыцы імені Кагановіча, паказала магчымасць механізаваць адзін з працаёмкіх працэсаў у абутковай вытворчасці, замяніўшы на кожнай каблучнай машыне ручную працу двух падсобных рабочых. Між тым, апарат па віне дырэкцыі фабрыкі не выкарыстоўваецца.

Шырокае прымяненне знайшоў на нашых прадпрыемствах абмотачны станок, які дае магчымасць быстра абматаць ізаляцыяй абгарэўшыя провады электраматораў. Гэтыя станкі з поспехам працуюць у майстэрнях водаканалтрэста, на швейнай фабрыцы «Кастрычнік», на заводзе «Красная зара», на магілёўскай шоўкавай фабрыцы і т. д.

20 тысяч рублёў эканоміі ў год дае фабрыцы імені Куйбышава (Мінск) прапанаванае рацыяналізатарам тав. Патэн... прыстасаванне для шліфоўкі замкоў жаночых сумак.

У стадыі выпрабавання зараз на фабрыцы «Комунарка» распрацаваная канструктарскім бюро і выпушчаная майстрамі Дома тэхнікі цукеркарэзальная машына, якая механізіруе ручны працэс рэзкі цукеркавай масы. У майстэрнях Дома тэхнікі зараз заканчваецца станок для сартыроўкі тэкса—шавецкіх цвікоў (аўтар—тав. Прысмыцкі) для цвікавога завода «Чырвоны Кастрычнік» (Орша). Гэты станок заменіць ручную працу сартыроўшчыц і палепшыць якасць сартыроўкі.

Не гледзячы на вельмі карысную работу, якую праводзіць Дом тэхнікі, ён не атрымлівае сур'ёзнай дзелавой дапамогі гаспадарчых арганізацый і наркаматаў.

Пара ўжо навесці большэвіцкі парадак у вынаходніцкай справе. Неабходна пашырыць і ўмацаваць цэнтральны Дом тэхнікі. Гэта будзе спрыяць далейшаму росту рацыяналізатараў і вынаходнікаў—наватараў соцыялістычнай вытворчасці.

З. РОЛЬНІК.

ВЫТВОРЧЫЯ ПОСПЕХІ ПАРАВОЗНІКАЎ

Стаханаўцы Мінскага паравознага дэпо дабіліся за апошні час выдатных вытворчых поспехаў. У пад'ёмачным рамонце паравозы прастайвалі раней па двое і трое сутак. Комплексная брыгада тав. Кваткоўскага ўзяла на сябе абавязацельства выпускаць іх на працягу адной змены.

Сваё слова брыгада выканала з чэсцю. Паравоз «Щ» № 1657 яна адрамантавала за 7 гадзін. Яе прыкладу наследвалі брыгады тт. Перасяляк і Тарасевіча.

Добрыя ўзоры ў рабоце паказалі слесары тт. Казлоў і Мазека. За 7 гадзін яны зрабілі новую цыліндравую абшыўку, выканаўшы заданне на 250 проц.

Пачалі практыкаваць выпуск паравозаў з рамонту на працягу адной змены і рабочыя капельнага цэха. Гэтымі днямі брыгада тав. Годзіна адрамантавала паравоз за адну змену. Капельшчыкі тт. Гр..., Шарэйка і Жыгалка дзённае заданне выканалі на 370 проц.

З дня ў дзень павышаюць прадукцыйнасць працы рабочыя іншых цэхаў. Мнагастаночнік-токар тав. Яромка сістэматычна выконвае вытворчае заданне на 500 і больш процантаў, група слесараў т. Смігельскага дае па 2—3 нормы ў змену.

Г. ВАСІЛЬЕЎ.

КАНДЫДАТЫ ВЫЗВАЛЕНАГА НАРОДА

Антон Клявец

На ўзлессі, між густых кустоў арэшніка, ляжыць маўклівы адзінокі курган. Над курганам узрасла танклявая белая бярэзінка. Павеюць ветры, і тады бярэзінка ўзмахвае гнуткімі галінамі і то шуміць ціха-прыглушана, то пачынае свой бунтарны, узняты напеў.

Падвячоркам, вяртаючыся з сенажаці, Антон Сцяпанавіч Клявец зыходзіць з трактара і па пратоптанай сцежцы ідзе да брацкай магілы. Камечачы шапку ў мазолістых руках, ён доўга пазірае на зарослую муравой магілу, прыслухоўваецца да працяглага шолаху бярэзінкі, да перагуду высокіх соснаў. Ён глядзіць на луг, акроплены вячэрняй расой, і яму здаецца, што гэта слёзы працоўных людзей, што гэта кропелькі поту яго бацькоў, яго братоў. Ён глядзіць, як за высокім сасоннікам дагарае дзень, як у чырвані купаецца небасхіл, і яму здаецца, што гэта белапалякі падпалілі яго родную вёску Ганцэвічы, і гэта чырванее кроў яго сяброў... А высокія сосны шумяць ціха, таямніча, навяваючы ўспаміны. Перад Антонам Сцяпанавічам устаюць партызанскія атрады, грозныя баі з белапалякамі, паўстаюць родныя сябры, паўшыя смерцю храбрых. Яму прыпамінаецца вясна 1918 года... Разводдзе. Імжыць веснавы дождж. Пад нагамі цяўкае гразь. Антон Сцяпанавіч ідзе да надзейных сяброў, арганізуе партызанскі атрад, узнімае аднасяльчан на барацьбу з белапалякамі.

— Не час спаць. Чужынцы топчуць нашу зямлю. Трэба, хлопцы, брацца за зброю, трэба збіраць сілы. Наша месца зараз у лясах, у партызанскіх атрадах.

Верныя сябры пайшлі за Кляўцом. Да партызан вёскі Ганцэвічы далучаюцца ўзброеныя віламі, драбавікамі, сякерамі сяляне вёсак Люсіна і Хатынічы. Партызанскі атрад расце і пашыраецца. Старыя і маладыя — усе запісваюцца ў партызаны.

У Варшаве-ж у гэты час фарміруюцца белыя і зялёныя банды. Узброеныя зграі займаюць беларускія землі, руйнуюць беларускія вёскі. Легіянеры захапілі ўжо вёску Гуршалавічы, ідуць на Лунінец. Шляхта вёскі Мядзведзічы выступіла ў дапамогу белабандытам. Мясцовыя папы і ксяндзы старанна складаюць спіскі большэвікоў-бунтароў, выдаюць іх польскай дэфензіве. Ні ў чым непавінных людзей расстрэльваюць, вешаюць, кідаюць у славутую сваімі жахамі Картуз-Бярозу. Лютасці белапольскіх акупантаў няма граніц. Навакол — пажары, кроў, слёзы... Груганнё клюе чалавечае цела. Стаі раз'юшаных ваўкоў ужо шныраюць у лясах недалёка ад вёскі Ганцэвічы. — На ваўкоў трэба наладзіць аблаву, — гаворыць Антон Сцяпанавіч і ўздымае сваю дружыну, вядзе на бой.

Ціхая ноч.

Навакол маўклівы сасоннік, лахматы ельнік. Партызаны прабіраюцца моўчкі. Сасоннік змяняецца лозамі, імшыстымі балотамі. Пахне багуннамі і прэлым імхом. Дрыгвяністае балота падымаецца, набухае, ухкае.

Партызаны ідуць моўчкі, з нахмуранымі брывямі. Наперадзе ідзе Антон Сцяпанавіч.

— Стоп! — скамандаваў тав. Клявец. І баявая дружына спынілася. — Далей так ісці нельга. Чуеце — іржуць коні? Воўч'е логава блізка. Трэба прымяніць ваеннае майстэрства, вылучыць разведку...

Разведка данесла, што распаленае вогнішча дагарэла. У логаве спяць.

Як гром сярод яснага дня, уварваліся партызаны. Грымнулі раскацістыя выстралы, завязаўся бой. Варожыя рады перамяшаліся, адступілі.

Атрымаўшы вялікае падмацаванне — новапрыбыўшыя легіёны з Варшавы, вораг пайшоў у наступленне на вёску Ганцэвічы.

Тры дні прадаўжаўся бой. Тры разы вораг адступаў, але кожны раз фанабэрыста высылаў сваіх дэлегатаў, якія прапанавалі здацца, «а то ўсіх спалім на кастры».

У запісной кніжцы аднаго польскага афіцэра, знойдзенай на поле бітвы, было запісана: «Няма большай і страшнейшай сілы, як народ у сваім гневе. Простыя, у лазовых лапцях мужыкі змагаюцца і перамагаюць, як рыцары. Смешна гаварыць, — тры дні баёў не далі нічога істотнага. Пашчэпаныя хаты нашымі кулямі і па сёння ў руках натоўпу простых людзей. Поўразбураную вёску цяжэй забраць, чым горад Вільна. Нічога не разумею. Што пакажа заўтрашні дзень?..».

Партызаны трымаліся да апошніх сіл. А калі вёска была ахвачана жоўтым полымем, калі на зыходзе былі патроны і ружэйныя зарады, яны на світанні прарвалі фронт белых і далучыліся да чырвоных войск. Жаўнеры захапілі ў палон шэсць партызанаў, у тым ліку і брата Антона — Івана Кляўца. Усе палонныя былі расстраляны на ўзлессі.

... Сярод густых кустоў арэшніка, у шырокім лузе — адзінокая магіла. Над магілай узрасла белая бярэзінка, шумяць высокія сосны. Антон Сцяпанавіч прыслухоўваецца да гэтага шуму і прыпамінае былы паход, прыпамінае, як далучыўся ён да чырвоных войск у 1918 годзе, як змагаўся з белымі бандамі пад Барысавам, мачыў сухары ў крыштальных водах Бярэзіны, гнаў белапольскіх акупантаў з беларускай зямлі да Варшавы.

Да 1920 года прабыў Антон Сцяпанавіч у радах Чырвонай Арміі. Прышоўшы дадому, ён убачыў перад сабой жудасны малюнак. Тырчэлі абгарэўшыя пні вясковых прысад. Замест хаты на двары была выкапана зямлянка. На нарах ляжаў спаласаваны нагайкамі, зморany голадам, замучаны бацька. Братоў і сястры Антон Сцяпанавіч не знайшоў у сваёй сядзібе. Усе яны пайшлі ў наймы да кулакоў і памешчыкаў. Праз два месяцы памёр бацька.

Антон Сцяпанавіч ажаніўся. Праз некалькі год сяк-так збудаваў хаціну — уласны прытулак для дзяцей.

— Цяпер я, Лука Раманавіч, законны гаспадар, — звяртаецца Антон Сцяпанавіч да свайго суседа.

— Які ты гаспадар без зямлі? Зямля, брат, — корань жыцця. Хлебароб без зямлі — атопак, а не хлебароб, — разважаў Лука Раманавіч. І Антон Клявец у сэрцы згаджаўся з суседам. Ён выходзіў за вёску, доўга глядзеў у сінія далі. Перад ім гойдаўся, шумеў спелымі хвалямі каласоў жытнёвы акіян. Узвышаўся велізарны маёнтак, цямнелі высокія лясы—усё гэта пана Вайцэхоўскага, памешчыцы Апацкай. А ў яго, земляроба Антона Сцяпанавіча Кляўца, толькі чвэртка дзесяціны зямлі, няма ўласнага каня. Чым-жа ён горш?

— У ярме родная зямелька... У кайданах... Збейце аковы, дайце ёй волю...— шаптаў Антон Сцяпанавіч, нізка прытуліўшыся да чорных скібаў.

Солтысы глядзелі на Антона Сцяпанавіча, як на небяспечнага чалавека, і сачылі за кожным яго крокам. У спіску польскай дэфензівы Антон Сцяпанавіч лічыўся на чарзе ў Картуз-Бярозу.

***

Людзі ішлі трактам насустрач гулкаму рокату матораў. Антон Сцяпанавіч быў наперадзе грамады і нёс чырвоны сцяг. Сцяг, нібы парус у моры, нацуваючыся на ветры, палымнеў на сонцы. Людзі ішлі цвёрдым, упэўненым поступам і спявалі «Інтэрнацыянал». Іх песня злівалася з магутным рокатам танкаў. І машынны гул, і песня плылі роўна, упэўнена:

«... Мы наш, мы новый мир построим...»—адклікалася шумная дубрава.

«...Владеть землей имеем право, а паразиты никогда...» — грымеў голас Антона Сцяпанавіча.

З песняй, хлебам-соллю сустракалі сяляне вёскі Ганцэвічы чырвонае войска, пасланае вялікім Сталіным на вызваленне працоўных людзей ад кайданаў няволі, на вызваленне зямлі з-пад ярма.

Над вёскай павеялі новыя вятры. Ярчэй засвяціла сонца, радасней зашумелі беларускія дубравы.

Антон Сцяпанавіч Клявец уступіў у новую паласу жыцця. Яго выбралі старшынёй сялянскага камітэта вёскі Ганцэвічы. Антона Сцяпанавіча аднадушна выбіраюць дэпутатам Народнага Сабрання, членам Паўнамоцнай Камісіі.

Адвечныя мары сталі сапраўднасцю. Антон Сцяпанавіч у Маскве, ён праходзіць па шырокай Краснай плошчы, уваходзіць у маўзалей Уладзіміра Ільіча Леніна. Зняўшы шапку, доўга ўглядаецца ў неўміручы твар правадыра.

Ён глядзіць на зубчатыя сцены старажытнага Крэмля. Перад ім, як у чароўнай казцы, адкрываюцца крэмлёўскія дзверы. Ён праходзіць гулкім карыдорам, уваходзіць у вялікі прасторны Крэмлёўскі зал. Насустрач яму і яго сябрам з ветлівай усмешкай, з цёплым бацькоўскім зіркам ідзе самы дарагі чалавек, родны Сталін. Сталін па-бацькоўску шчыра паціскае ўсім рукі, распытвае пра жыццё-быццё. Таварыш Сталін сфатаграфіраваўся разам з усімі.

Прыехаўшы дадому, Антон Сцяпанавіч гэты здымак уставіў у рамку і павесіў на відным месцы.

— Пагляджу на дарагога Сталіна, і на сэрцы становіцца лёгка, хораша, прыбывае сілы і хочацца працаваць ад шчырага сэрца.

На перадвыбарчым сходзе ў вёсцы Ганцэвічы, калі абмяркоўвалі пытанне, каго вылучыць кандыдатам у дэпутаты Совета Нацыянальнасцей СССР, падняўся стары, белы, як лунь, дзед і сказаў:

— Я прапаную вылучыць кандыдатам у дэпутаты Антона Сцяпанавіча Кляўца. Гэты чалавек не скрывіць нашу лінію. Гэта сын з вернай, справядлівай сям'і. Яго бацька — Клявец і браты—Кляўцы ўвесь час клявалі памешчыкаў, дзяўбалі капіталістычны лад, дабіваліся справядлівасці на зямлі. Сам Клявец Антон нямала пацярпеў гора за працоўны народ. Лепшага кандыдата нам не знайсці. Сам ручаюся за яго, — заключыў стары. І аднасяльчане з ім згадзіліся.

У зале зашумелі апладысменты. Антон Сцяпанавіч доўга азіраўся на густыя, шматлюдныя рады, на вялікі партрэт таварыша Сталіна, які вывешан на чырвоным палотнішчы. Ён доўга падбіраў патрэбныя словы і ніяк не мог пачаць сваю прамову. Перад ім, як на экране, уставаў яго жыццёвы шлях. Нарэшце ён усхвалявана сказаў:

— Клянуся да канца, да апошняга дыхання быць верным роднай партыі Леніна—Сталіна, быць верным народу і вялікаму Сталіну.

А. БЯЛЕВІЧ.

[Н]аладзіць арганізаваны прывоз на рынкі

[З]а годы двух сталінскіх пяцігодак на [глебе] агульнага ўздыму і ўмацавання [калгаснага ладу] шырока разгарнуўся калгасна-базарны гандаль у гарадах Беларусі. [Так], напрыклад, па Мінску прывоз [у] 1939 годзе ў параўнанні з 1938 [ўз]рос на 39,1 проц., па Магілеву—[на ..]0 проц., па Віцебску — на 54,7 [проц.], па Гомелю—на 82,4 проц. Пры[вcovers] [жывёл]ака ўзрос па Мінску — на 6,9 [проц.], па Віцебску—на 28,4 проц., па [Гомелю]—на 100,8 проц.

[На ўпа]радкаванне калгасных рынкаў [у] рэспубліцы ў мінулым годзе было [адпушчана] 3.144 тыс. рублёў. Аднак большасць горсоветаў і органаў Наркамгандлю на месцах далёка не [цалкам] асвоілі адпушчаныя сродкі, а [некаторыя] зусім сарвалі будаўніцтва. Так, [па Віцеб]скай вобласці план будаўніцтва [калгасн]ых рынкаў выканан толькі на [..]проц., па гораду Віцебску — на 77 [проц.]. Па Магілеўскай вобласці з адпушчаных 630 тысяч рублёў асвоена [..]4,0 рублёў; па Магілеву з 319 тыс. [рублёў] асвоена 145 тысяч рублёў.

[Зусім] іншы малюнак у Гомелі, дзе план [будаўні]цтва рынкаў выканан на 100 проц. У Гомелі ў 1937—1938 гг. [пабудаваны] лепшы у БССР павільён для продажу мяса. Апрача гэтага, у мінулым годзе пабудавана і ўзорна абсталявана [кан]трольная станцыя, і адзіная ў [рэспубліцы] лабараторыя па хімікабактэрыялагічнаму даследаванню мяса, пабудавана камера для захавання рэчаў калгаснікаў. Прыкладны парадак і іншыя рынкі горада. [Але т]ое, што на рынку Гомеля завоіцца многа сельскагаспадарчых прадуктаў, [то]га падобнага няма на калгасных [рынках] горада Магілева. На ўпарадкаванне [цэнт]ральнага рынка ў 1938 годзе па [мясцо]ваму бюджэту было адпушчана 200 [тысяч] рублёў. Але з прычыны адводу [плош]чы пад іншыя будоўлі рынак [не пабудаван] і ныне. Горсовет-жа на праціву [рынку] ўласусываў адвесці пад рынак [новую] плошчу, і грошы не былі асвоены. [У 19]39 годзе для гэтай-жа мэты ўрадам [было] адпушчана 650 тысяч рублёў. [Гор]буд, якому было даручана будаўніцтва рынка, асвоіў з іх толькі 50 тысяч рублёў, і на гэтым справа скончылася. Будаўніцтва ў 1940 годзе законсервавана, і горад Магілеў астаўся без цэнтральнага рынка. Астатнія рынкі Магілева [тонуць] у гразі. Для ўпарадкавання іх горсовет фактычна нічога не зрабіў. У Віцебску з 30 тысяч рублёў, адпушчаных на замашчэнне рынкаў, асвоена толькі 4 тысячы рублёў.

У многіх раёнах кіруючыя партыйныя і совецкія арганізацыі не ўдзяляюць належнай увагі разгортванню калгаснага гандлю, лічаць гэта другараднай справай. Так, у Добрушы яшчэ ў 1939 годзе было вырашана перанесці рынак на іншае месца. Плошчу горсовет адвёў на акраіне горада, на балоце, дзе далёка не закончаны работы па асушцы. Восенню былі разбураны і перавезены ларкі. Але для сканчэння іх будаўніцтва нехапіла сроткаў і матэрыялаў, і ларкі асталіся на зіму без дахаў. У рэзультаце: стары рынак разбурылі, а новага не пабудавалі.

Падобнае становішча калгасных рынкаў у Рэчыцкім, Крычаўскім і іншых раёнах рэспублікі. Трэба адзначыць, што работнікі самых рынкаў не прымаюць належных мер да арганізацыі калгаснага гандлю. Прывоз сельскагаспадарчых прадуктаў у большасці выпадкаў прадастаўлен самацёку. Упраўленне рынкамі не змагалася за рост прывозу, не ставіла перад горсоветамі пытання аб дапамозе ў арганізацыі калгаснага гандлю, не склікала нарад старшынь калгасаў, не скарыстоўвала аўтатранспарт рынкаў для дапамогі калгасам і калгаснікам у падвозе сельскагаспадарчых прадуктаў. Рынкі маюць у сваім распараджэнні 42 аўтамашыны. Гэта-ж велізарная сіла для павелічэння прывозу, калі яе скарыстаць як след! На справе, у Віцебску рынкі маюць чатыры аўтамашыны, але па некалькі месяцаў ні адна з іх не выязджала ў калгасы.

Не ўсё добра з падборам кадраў работнікаў рынкаў. На гэту работу часта прабіраюцца прахадзімцы і растратчыкі. Напрыклад, касір Дзмітрыева, прапаваўшая на адным з рынкаў горада Віцебска, растраціла ў 1939 годзе 1.857 рублёў. У Багушэўскім раёне дырэктар рынка і рубшчык мяса растрацілі 2.030 рублёў.

Гэта рэзультат таго, што многія гандлёвыя аддзелы выканкомаў гарадскіх і раённых советаў самаўхіліліся ад работы па падбору кадраў, а органы Наркамфіна не правяраюць фінансавай гаспадаркі рынкаў.

Прыведзеныя факты гавораць аб тым, што многія мясцовыя партыйныя і совецкія арганізацыі і Наркамгандаль БССР не ўдзяляюць належнай увагі разгортванню калгаснага гандлю. Такое становішча далей недапушчальна. Калгасны гандаль неабходна арганізаваць.

І. РЫБАКОЎ.

Каштоўнае вынаходства

[Мінская] стружачная арцель сістэмы [Бел]промсаюза існуе з 1924 года. Тут [працуе] 540 чалавек. Арцель выпускае [драўлян]ую стружку, якая ідзе на вытворчасць [капялюшоў], ... галаўных убораў, кошыкаў і іншых прадметаў шырокага спажывання. Да апошняга часу асноўныя [віды] працэсу тут рабіліся ўручную. [Не]калькі год таму назад майстар ткацкага цэха гав. Сінізель вынайшоў спецыяльны станок для вырабу стружкі. Але не даў поўных рэзультатаў і хутка [быў] закінут.

[Але ён] не пакінуў мыслі аб механізацыі [пр]ацы. Вясной 1939 года ён звярнуўся ў кансультацыйную групу Мінскага [абласного] Дома тэхнікі з просьбай аказаць яму тэхнічную дапамогу ў ажыццяўленні яго мары — механізацыі працэса рэзкі драўлянай стружкі.

За гэтую справу ўзяўся канструктар тав. Бартноўскі. Ён сканструяваў арыгінальны і выключна ўдалы механізм са зваротна-паступальным рухам рубанка. 15 сакавіка ў эксперыментальных майстэрнях Дома тэхнікі былі праведзены выпрабаванні новага станка. Рэзультаты аказаліся бліскучымі. Станок павялічвае прадукцыйнасць працы на 300 проц. і дае магчымасць вызваліць ад цяжкай фізічнай працы больш 60 чалавек. Ён з поспехам можа быць укараніон ва ўсіх прадпрыемствах, выпрацоўваючых драўляную стружку.

З. РОЛЬНІК.

Рухам брыгадзіраў-стопудовікаў не кіруюць

БАРЫСАЎ. (Спец. кар. «Звязды»). Пасля надрукавання ў «Правде» адозвы калгасных брыгадзіраў Сталінградскай вобласці [...] сельскагаспадарчай арцелі «[...] сацыялізма», Барысаўскага раёна, [...] і ў рэспубліцы ўключыліся ў сацыялістычнае спаборніцтва стопудовікаў. [...] агульным сходзе яны распрацавалі [illegible]

[illegible] ванасці да сяўбы. У калгасе «Чырвоная змена», Зембінскага сельсовета, вынікі праверкі былі абмеркаваны на агульным сходзе. Тут-жа стварылі комсамольскае звяно па ачыстцы насення. Звеннявы стаханавец тав. Тамашэвіч узорна арганізаваў работу. Калгас днямі заканчвае ачыстку насенных фондаў. У чаму такія рэйды не [illegible]

[illegible]

Н. СУРНАЧОЎ.

Кансультацыя

Дыскусія ў партыі аб профсаюзах

К канцу 1920 года Совецкая краіна пакончыла з грамадзянскай вайной. Арміі белагвардзейцаў і інтэрвентаў былі разгромлены, а астаткі іх выкінуты за межы Совецкай дзяржавы. Толькі на Далёкім Усходзе яшчэ былі атрады японскіх акупантаў, але і там справа вызвалення працоўнага народа і разгрому інтэрвентаў падыходзіла к канцу.

Совецкая рэспубліка адстаяла сваю незалежнасць, сваё свабоднае існаванне.

Стварыўшы новы тып дзяржавы—совецкую, адстаяўшы яе ў жорсткай барацьбе супроць белагвардзейцаў і інтэрвентаў, пралетарыят нашай краіны вырашыў толькі першую частку соцыялістычнай рэволюцыі. Трэба было яшчэ ажыццявіць больш цяжкую частку гэтай гістарычнай задачы — аднаўленне разбуранай вайной гаспадаркі краіны і пабудову соцыялістычнай эканомікі.

Міжнародны капітал, пацярпеўшы паражэнне ў ваенным нападзе на Совецкую краіну, вымушан быў змяніць свае адносіны да яе. На гэта яго штурхала і становішча, якое стварылася ў саміх капіталістычных краінах.

К канцу 1920 года капіталістычны свет быў ахвачан эканамічным крызісам.

Ва ўсіх капіталістычных краінах у красавіку 1921 года налічвалася, па афіцыяльных даных, 10 мільёнаў беспрацоўных, а колькасць поўбеспрацоўных дасягала да 30 мільёнаў. Рэволюцыйны рух у капіталістычных краінах прыняў грандыёзны размах.

У маі 1920 года ва Францыі адбывалася ўсеагульная забастоўка чыгуначнікаў. У Італіі ў верасні гэтага-ж года рабочыя захватвалі фабрыкі і заводы, баставалі гарнякі ў Англіі, шырыўся нацыянальна-вызваленчы рух у Індыі.

Усё гэта гаварыла аб глыбокім патрасенні ўсёй сістэмы капіталізма. Не толькі рабочыя, але і перадавая інтэлігенцыя капіталістычных краін усё больш і больш адкрыта выражала сваю сімпатыю да першай пролетарскай дзяржавы. Такія відныя прадстаўнікі перадавой інтэлігенцыі капіталістычных краін, як Анатоль Франс, Барбюс, Бернард Шоу, Сінклер, выступілі ў гэты час у друку ў абарону краіны соцыялізма.

Вось чаму капіталістычныя краіны вымушаны былі пайсці на перагаворы, на аднаўленне гандлёвых і дыпламатычных адносін з рэспублікай Советаў.

У 1920 годзе былі заключаны мірныя дагаворы паміж Совецкай краінай і Эстоніяй, Літвой, Латвіяй і Фінляндыяй. У кастрычніку 1920 года быў заключан мірны дагавор з Польшчай, у лютым і сакавіку 1921 года былі падпісаны Совецка-Афганскі, Совецка-Персідскі і Совецка-Турэцкі дагаворы. У гэтым-жа годзе былі заключаны гандлёвыя пагадненні з Англіяй, Германіяй, Нарвегіяй, Аўстрыяй і Італіяй.

Унутраная абстаноўка ў момант пераходу нашай краіны да мірнага будаўніцтва была надзвычай цяжкая. Краіна была разбурана імперыялістычнай і грамадзянскай вайной. Асаблівае разарэнне адчувалася ў цяжкай прамысловасці. У 1920 годзе здабыча руды складала 1,7 проц. даваеннага ўзроўню. Выплаўка чыгуну складала 2,4 проц., здабыча вугалю—27 проц. Металу выраблялася, прыкладна, столькі, колькі ў часы Петра І. Цяжкае становішча было таксама ў лёгкай і харчовай прамысловасці. Выпрацоўка тканін знізілася з 2.900 млн. метраў у 1913 годзе да 100 млн. у 1920 годзе. Запасы мануфактуры к канцу грамадзянскай вайны складалі, прыкладна, чвэрць аршына на душу насельніцтва. Цукру выраблялася толькі 6,7 проц. даваеннага ўзроўню. Транспарт быў разбуран, колькасць нягодных паравозаў складала 60 проц. Лік рабочых значна зменшыўся. У 1913 годзе ў буйнай цэнзавай прамысловасці было 2 885 тыс. рабочых, а ў 1921 годзе—1.185 тысяч. Зменшылася колькасць насельніцтва ў гарадах. Краіна адчувала вострую недастачу ў прадметах першай неабходнасці.

Сельская гаспадарка таксама знаходзілася ў вельмі цяжкім становішчы. Агульная прадукцыя яе складала, прыкладна, палавіну даваеннай.

Пакуль ішла вайна, пакуль народ адбіваўся ад наступаўшай контррэволюцыі, людзі гэтых недастач не заўважалі, мірыліся з імі. Але, закончыўшы вайну, народ адчуў увесь цяжар разрухі, усю вастрыню яе.

Паявілася незадаволенне сярод сялян, якія, пакуль ішла вайна, выконвалі продразвёрстку. Але, калі пагроза звароту памешчыкаў мінула, сялянства стала выражаць незадаволенне недастачай тавараў і патрабаваць, каб яго забяспечылі дастатковай колькасцю прамысловай прадукцыі.

Гэтае незадаволенне закранула і рабочы клас, які перанёс на сабе асноўны цяжар грамадзянскай вайны. Пролетарыят самаадданна змагаўся супроць інтэрвентаў і белагвардзейцаў. Лепшая, найбольш свядомая і самаадданая частка рабочых гарэла соцыялістычным энтузіязмам. Але цяжкае эканамічнае становішча, голад, галеча аказвалі ўплыў і на рабочы клас. Працавала, ды і то з перабоямі, нязначная колькасць фабрык і заводаў. Рабочыя вымушаны былі займацца саматужніцтвам, мяшочніцтвам, ішлі ў вёску. Рабочы клас дэкласаваўся, распыляўся. «Стала аслабяваць класавая база дыктатуры пролетарыята...». («Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», стар. 236).

Гэтае цяжкае ўнутранае становішча краіны прабаваў скарыстаць класавы вораг, які не пакідаў надзеі на звяржэнне дыктатуры пролетарыята, на аднаўленне ўлады капіталістаў і памешчыкаў.

Белагвардзейцы арганізоўвалі контррэволюцыйныя мяцежы супроць совецкай улады ў Сібіры, на Украіне, у Тамбоўшчыне. Буржуазія і яе агентура—меншавікі, эсэры, анархісты, буржуазныя нацыяналісты імкнуліся скарыстаць незадаволенне сялян продразвёрсткай, забаронай гандлю. Вораг прымяняў новую тактыку. Ведаючы, што адкрытыя контррэволюцыйныя лозунгі безнадзейны, ён перафарбаваўся і прабаваў скарыстаць «совецкую» шыльду, высунуўшы новы лозунг—«За Советы, але без комуністаў». Праяўленнем новай тактыкі ворага быў контррэволюцыйны мяцеж у Кранштаце, які ўспыхнуў у сакавіку 1921 г. Мяцеж праходзіў пад лозунгам «Советы, але без комуністаў». Гэтым лозунгам главары мяцежа—белагвардзейцы, эсэры і меншавікі—стараліся ў першы час прыкрыць свае імкненне аднавіць уладу капіталістаў і памешчыкаў.

* *

Цэнтральны Камітэт большэвіцкай партыі, яго ленінская большасць разумеў, што палітыка ваеннага комунізма, без якой немагчыма была-б перамога ў грамадзянскай вайне, выканала сваю гістарычную задачу, што пры пераходзе да мірнага будаўніцтва няма падстаў захоўваць гэтую палітыку. ЦК бачыў, што неабходна перайсці да замены продразвёрсткі продпадаткам, каб зацікавіць сялян у развіцці сельскай гаспадаркі, павелічэнні колькасці прадуктаў харчавання і тэхнічных культур, неабходных для развіцця прамысловасці, каб ажывіць таваразварот краіны, стварыць новую гаспадарчую аснову саюза рабочых і сялян. ЦК ясна разумеў, што ажыўленне прамысловасці з'яўляецца важнейшай задачай, вырашыць якую можна толькі агульнымі сіламі рабочага класа, а для гэтага трэба пераканаць яго ў тым, што гаспадарчая разруха з'яўляецца не меншай небяспекай, чым белагвардзейцы і інтэрвенты.

Таварыш Сталін тады ўказваў:

«Для таго, каб рушыць мільёны рабочага класа супроць гаспадарчай разрухі, неабходна падняць ініцыятыву, свядомасць, самадзейнасць шырокіх мас, неабходна пераканаць іх на канкрэтных фактах, што гаспадарчая разруха прадстаўляе столькі-ж рэальную і смяротную небяспеку, якую прадстаўляла ўчора небяспека ваенная, неабходна ўцягнуць мільёны рабочых у справу адраджэння вытворчасці праз дэмакратычна пабудаваныя профсаюзы. Толькі такім чынам можна ператварыць барацьбу гаспадарчых органаў з гаспадарчай разрухай у кроўную справу ўсяго рабочага класа. Без гэтага немагчыма перамагчы на гаспадарчым фронце». (Сталін, «Зборнік аб апазіцыі», стар. 10).

Але ў партыі ў той перыяд былі апазіцыйныя групкі, значная частка якіх потым была выкрыта як ворагі народа—трацкісты, «рабочая апазіцыя», «левыя комуністы», «дэмакратычныя цэнтралісты» і іншыя. Яны знаходзіліся ў стане разброду, страцілі галаву перад цяжкасцямі гаспадарчага будаўніцтва. Разброд і хістанні апазіцыйных групак узмацнялі прымыкаўшыя да іх выхадцы з іншых непролетарскіх партый, якія прабраліся тады ў рады большэвікоў. Апазіцыйныя групкі ўзначальваліся «лідэрамі», якія рашылі скарыстаць цяжкі момант у жыцці партыі і рабочага класа (як яны гэта рабілі не адзін раз і дагэтуль) для барацьбы супроць партыі, для барацьбы супроць Леніна і ленінскай большасці ЦК.

* *

Застрэльшчыкам барацьбы супроць Леніна з'явіўся злейшы вораг ленінізма—Троцкі, які ў той цяжкі для партыі і рабочага класа час прабаваў перашкодзіць партыі ў вырашэнні галоўнай задачы—аднаўлення народнай гаспадаркі. Троцкі навязаў партыі дыскусію, разлічваючы тым самым пахіснуць партыйныя рады.

Дыскусія пачалася з пытання аб профсаюзах, хоць яно не было тады галоўным у палітыцы партыі.

2—6 лістапада 1920 года праходзіла V Усерасійская канферэнцыя профсаюзаў. Яна павінна была вырашыць пытанні перабудовы работы профсаюзаў, каб яны здолелі вырашыць задачы, ускладаемыя на іх новым этапам у жыцці нашай краіны.

Троцкі, жадаючы абвастрыць становішча, выступіў на пасяджэнні фракцыі РКП(б) гэтай канферэнцыі з сумніцельнымі лозунгамі: «завінчванне гаек» і «ператрасванне профсаюзаў». Выступленне з гэтымі лозунгамі мела мэтай дэзарганізаваць канферэнцыю і ўцягнуць партыю ў дыскусію.

Троцкі і яго староннікі там-жа зрабілі спробу перанесці фракцыйныя спрэчкі ў беспартыйны орган—пленум канферэнцыі.

На пленуме ЦК РКП(б) 8—9 лістапада 1920 года Троцкі ўнёс «першапачатковы накід тэзісаў»—«Прафесіянальныя саюзы і іх далейшая роля», у якіх палітыка ператрасвання профсаюзаў прыхарошвалася слоўнымі выкрутасамі, накшталт «вытворчая дэмакратыя», «вытворчая атмасфера» і т. д.

На гэтым-жа пленуме ЦК супроць здрадніцкай платформы Троцкага выступіў В. І. Ленін. Тэзісы Троцкага былі адхілены ЦК партыі. Ленін, жадаючы прадухіліць дыскусію, прапанаваў выбраць дзелавую камісію ЦК для разгляду пытання аб профсаюзах. Троцкі адмовіўся прыняць удзел у рабоце камісіі ЦК і пачаў антыпартыйную фракцыйную барацьбу.

25 снежня 1920 года на фракцыі VIII з'езда Советаў Троцкі выступіў з «брашурай-платформай»—«Роля і задачы профсаюзаў», змест якой быў наскрозь прасякнут духам «ператрасвання», «завінчвання», «адзяржаўлення профсаюзаў» і т. д. «Троцкі выставіў патрабаванне неадкладнага «адзяржаўлення профсаюзаў». Ён быў супроць метада пераканання рабочых мас. Ён быў за перанясенне ваеннага метада ў профсаюзы. Троцкі быў супроць разгортвання ў профсаюзах дэмакратыі, супроць выбарнасці органаў профсаюзаў». («Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», стар. 239). 30 снежня 1920 года на фракцыі РКП(б) VIII з'езда Советаў дыскусія разгарнулася з усёй сілай. На гэтым пасяджэнні Ленін і ленінцы нанеслі сакрушаючы ўдар трацкістам.

Што азначала «ператрасванне» і «завінчванне» па Троцкаму? Уся платформа гэтага ворага ленінізма азначала: замест пераканання рабочых мас—перанясенне ў масавыя рабочыя арганізацыі горшых ваенных метадаў, іменна, метада голага камандавання рабочымі. Гэта азначала не разгортванне ў профсаюзах дэмакратыі, а поўную яе ліквідацыю. Гэта азначала не выбарнасць профсаюзных органаў, а іх назначэнне, не аб'еднанне рабочага класа на барацьбу з гаспадарчай разрухай, а яго раскол. Платформа Троцкага была платформай адрыву рабочага класа ад яго партыі, адрыву рабочага класа ад сялянства, была платформай звяржэння дыктатуры пролетарыята. Трацкісты дабіваліся расколу тых профсаюзаў, дзе яны прабраліся да кіраўніцтва.

Выступленне трацкістаў абнадзеіла астатнія апазіцыйныя групы.

Супроць лініі партыі выступілі групы «рабочая апазіцыя» (Шляпнікаў, Медзведзеў, Калантай і інш.), «дэмакратычныя цэнтралісты» (Сапронаў, Дробніс, Багуслаўскі, Осінскі, В. Смірноў і інш.), «левыя комуністы» (Бухарын, Праабражэнскі).

* *

Усім антыпартыйным варожым платформам процістаяла ленінска-сталінская платформа. Яна ясна і чотка вызначала ролю профсаюзаў у эпоху дыктатуры пролетарыята.

Ленін, выкрываючы Троцкага, указваў:

«Профсаюзы з'яўляюцца не толькі гістарычна неабходнымі, але гістарычна немінучай арганізацыяй індустрыяльнага пролетарыята, ахватваючай яго, пры ўмовах дыктатуры пролетарыята, амаль пагалоўна». (Ленін, т. XXVI, стар. 63).

Ленін указваў, што роля профсаюзаў у ажыццяўленні дыктатуры пролетарыята вельмі істотна і надзвычай своеасаблівая. Пры совецкай уладзе профсаюзы, ахватваючы ўсіх індустрыяльных рабочых, з'яўляюцца арганізацыяй пануючага класа, класа, які ажыццяўляе дыктатуру, ажыццяўляе прымус. Але гэтая дыктатура рабочага класа ажыццяўляецца не праз профсаюзы, а праз асобую арганізацыю, праз апарат дзяржаўнай улады асобага тыпу, г. зн. праз Советы, як дзяржаўную форму дыктатуры пролетарыята.

Профсаюзы «не ёсць арганізацыя дзяржаўная, гэта не ёсць арганізацыя прымусу, гэта ёсць арганізацыя выхаваўчая, арганізацыя ўцягнення, навучання, гэта ёсць школа, школа кіравання, школа гаспадарання, школа комунізма» (Ленін, т. XXVI, стар. 64). Хто ажыццяўляе дыктатуру пролетарыята? Зноў-такі не профсаюзы. Партыя ўбірае ў сябе авангард пролетарыята і гэты авангард ажыццяўляе дыктатуру пролетарыята, а профсаюзы з'яўляюцца фундаментам ажыццяўлення дыктатуры.

Профсаюзы ствараюць сувязь авангарда з масамі, яны штодзённа працуюць з масамі рабочага класа, пераконваюць іх. Профсаюзы — гэта прывод ад партыі да мас рабочага класа, і праз яго і да астатніх працоўных мас. З другога боку, профсаюзы—рэзервуар дзяржаўнай улады.

Таму пытанне аб профсаюзах—пытанне аб метадах падыходу да мас, сувязі з масамі, авалодання масамі цесна звязана самой сутнасцю дыктатуры пролетарыята.

Краіна Советаў да 1921 г. мела каля 140 млн. насельніцтва, з іх 80 проц. сялян. І для таго, каб кіраваць такой краінай, каб аднавіць народную гаспадарку і пабудаваць соцыялістычную эканоміку, трэба было развіваць свядомасць, самадзейнасць, ініцыятыву рабочага класа, трэба было сістэматычна выхоўваць яго ў духу комунізма, арганізуючы ў профсаюзы і ўцягваючы ў справу соцыялістычнага будаўніцтва.

Ажыццявіць гэтую задачу метадамі прымусу, «ператрасвання саюзаў зверху» «адзяржаўлення профсаюзаў» нельга было. Гэта парадзіла-б недавер'е да партыі, да совецкай улады, гэта прывяло-б да расколу рабочага класа, да падзення дыктатуры пролетарыята.

Толькі метадамі пераканання, умацавання пролетарскай дэмакратыі можна было ажыццявіць задачу згуртавання рабочага класа вакол партыі, умацаваць яго давер'е да совецкай улады, падняць пролетарыят і праз яго ўсё працоўнае сялянства на барацьбу з разрухай, на аднаўленне народнай гаспадаркі і пабудову соцыялістычнай эканомікі.

На дапамогу Троцкаму, якога граміў Ленін і ленінцы, паспяшыў Бухарын з сваёй «буфернай» платформай, якая мела сваёй задачай служыць прыкрыццём для трацкістаў. Потым, напярэдадні X з'езда партыі, Бухарын адкрыта далучыўся да платформы Троцкага.

Ленін пісаў, што тэзісы Бухарына з'яўляюцца «верхам распаду ідэйнага».

Ленін выкрыў «сапраўдную ролю групы Бухарына, як пасобніка горшай і найшкаднейшай фракцыйнасці». (Ленін, т. XXVI, стар. 114).

Бухарын, бачачы, якую шкоду для партыі і профсаюзаў мела фракцыйнае выступленне Троцкага з сваёй платформай, замаўчваў гэтае выступленне і адначасова апалчыўся супроць звароту да партыі Петраградскай арганізацыі (6 студзеня 1921 г.). У гэтым звароце Петраградская арганізацыя асуджала выступленне Троцкага, якое вяло да расколу профсаюзаў, да расколу рабочага класа. Бухарын прабаваў абвінаваціць Леніна ў тым, што ён падыходзіць да пытання «палітычна», а яны, моў, з Троцкім падыходзяць да пытання «гаспадарча». Ленін выкрыў гэтага пасобніка трацкістаў. Ленін паказаў, што без правільнага палітычнага падыходу да справы рабочы клас не ўтрымае свайго панавання, а значыць не зможа вырашыць і сваёй вытворчай задачы. Ленін далей паказаў, што нельга проціпастаўляць палітыку эканоміцы і наадварот. Асабліва недарэчна і шкодна такое проціпастаўленне ў эпоху дыктатуры пролетарыята, калі ўся яго дзейнасць, і палітычная і эканамічная, павінна быць больш чым калі-небудзь аб'еднана, сканцэнтравана, накіравана адною воляю, звязана жалезным адзінствам.

Ленін, выкрываючы далей Бухарына, паказаў што патрабаванне «буфернай» платформы зрабіць кандыдатуру профсаюзаў у главкі абавязковай ёсць поўны разрыў з комунізмам, гэта азначае пераход на пазіцыі сіндыкалізма. Ленін паказаў усю бездань, якая аддзяляе комунізм ад сіндыкалізма.

«Комунізм гаворыць: авангард пролетарыята, комуністычная партыя кіруе беспартыйнай масай рабочых, адукоўваючы, падрыхтоўваючы, навучаючы, выхоўваючы гэтую масу («школа» комунізма), спачатку рабочых, а затым і сялян, для таго, каб яна здолела прыйсці і прыйшла да сканцэнтравання ў сваіх руках кіравання ўсёй народнай гаспадаркай.

Сіндыкалізм перадае масе беспартыйных рабочых, разбітых па вытворчасцях, кіраванне галінамі прамысловасці («главкі і цэнтры»), знішчаючы тым самым неабходнасць у партыі, не ведучы працяглай работы ні па выхаванню мас, ні па сканцэнтраванню на справе кіравання ў іх руках усёй народнай гаспадаркай». (Ленін, т. XXVI, стар. 92).

Супроць Леніна і ленінскай большасці ЦК таксама выступіла апазіцыйная група «рабочая апазіцыя».

Гэта была яўная антыпартыйная, анарха-сіндыкалісцкая група.

У перыяд профсаюзнай дыскусіі «рабочая апазіцыя» выступіла ўжо як ідэалагічна і арганізацыйна скалочаная група. Яна нападала на ленінскую большасць ЦК па ўсіх важнейшых пытаннях партыйнай палітыкі. 30 снежня 1920 г. гэтая група выступіла з сваёй платформай. «Рабочая апазіцыя» патрабавала перадачы ўсяго кіравання народнай гаспадаркай «Усерасійскаму з'езду вытворцаў». «Рабочая апазіцыя» лічыла вышэйшай формай арганізацыі рабочага класа не партыю, а профсаюзы.

Палажэнні і патрабаванні «рабочай апазіцыі» былі ў корані няправільны тэарэтычна, прадстаўлялі поўны разрыў з марксізмам і комунізмам.

Выкрываючы «рабочую апазіцыю», Ленін указваў, што паняцце «вытворца» еднае пролетарыя з поўпролетарыем і з дробным гаспадарчыкам, у якога псіхалогія і ўсе навыкі жыцця не пролетарскія, а ўласніцкія, капіталістычныя.

Бязлітасна выкрываючы анарха-сіндыкалісцкую сутнасць «рабочай апазіцыі», Ленін ясна паказаў, што дробнабуржуазная, анархічная стыхія поўнасцю авалодала аўтарамі яе платформы. Ён гаварыў:

«Мы перажываем час, калі перад намі ўстае сур'ёзная пагроза: дробнабуржуазная контррэволюцыя... больш небяспечная, чым Дзенікін... Гэтая контррэволюцыя тым своеасаблівей, што яна — дробнабуржуазная, анархічная. Я сцвярджаю, што паміж ідэямі і лозунгамі гэтай дробнабуржуазнай анархічнай контррэволюцыі і лозунгамі «рабочай апазіцыі» ёсць сувязь» (Ленін, т. XXVI, стар. 222).

Патрабаваць перадачу кіравання народнай гаспадаркай «з'езду вытворцаў» у той час, калі ў нашай краіне аднаасобная сялянская гаспадарка гіганцка пераважала, ва ўмовах надзвычай цяжкай абстаноўкі пераходу на рэльсы мірнага будаўніцтва,—азначала адмовіцца ад кіруючай ролі партыі пролетарыята, адмовіцца ад дыктатуры пролетарыята, ад комунізма.

Ленін і ленінцы выкрылі і разграмілі выступаўшых супроць партыі са сваёй «платформай» і «дэмакратычных цэнтралістаў». Гэтая фракцыя «грамчэй за ўсіх крыкуноў», як назваў яе Ленін, патрабавала свабоды групіровак і фракцый у партыі. Яны патрабавалі «расшырэння праваў профсаюзаў у вытворчасці». Ленін, ацэньваючы выступленне дэцыстаў, гаварыў: «Калі ўзяць гэта ўсур'ёз, гэта — горшы меншавізм і эсэраўшчына». (Том XXVI, стар. 94).

* *

Ленінская партыя ў барацьбе з ворагамі яшчэ цясней згуртавалася вакол Леніна і ленінскай большасці ЦК. Асабліва напружаная барацьба праходзіла ў Маскве, дзе апазіцыйныя групы сканцэнтравалі свае галоўныя сілы і прабавалі заваяваць Маскоўскую арганізацыю. Але Маскоўская партыйная арганізацыя дала рашучы адпор фракцыянерам. Вострая барацьба праходзіла ва Украінскай партыйнай арганізацыі, аднак украінскія большэвікі пад кіраўніцтвам ЦК КП(б)У, сакратаром якога тады быў тав. Молатаў, разграмілі трацкістаў і іх пасобнікаў. Украінская партыйная арганізацыя асталася вернай ленінізму.

У Баку разгром апазіцыі быў арганізаван тав. Орджанікідзе. У Сярэдняй Азіі разгромам апазіцыянераў кіраваў тав. Кагановіч. Усе асноўныя мясцовыя партыйныя арганізацыі далучыліся да платформы Леніна (платформа 10).

На X з'езд партыі 8 сакавіка 1921 года большэвікі прыйшлі яшчэ больш згуртаванымі, чым яны былі да дыскусіі.

Адкрываючы X з'езд РКП(б), Ленін гаварыў, што партыя дапусціла непазвольную роскаш, дапусціўшы дыскусію. Але разам з тым дыскусія паказала, што асноўная маса членаў партыі стала настолькі зрэлай, каб убачыць пагражаючую партыі небяспеку. Партыя згуртавалася вакол Леніна і Сталіна. Ворагам не ўдалося пахіснуць пролетарыят, не ўдалося адарваць партыю ад рабочага класа, не ўдалося адарваць яе ад працоўнага сялянства.

З'езд падвёў вынікі профсаюзнай дыскусіі, якая пачалася 24 снежня 1920 года, і пераважнай большасцю галасоў адобрыў ленінскую платформу. З'езд разграміў антыпартыйныя групіроўкі, адбіў атакі ворагаў на ленінізм. З'езд указаў, што погляды «рабочай апазіцыі» і падобных ёй элементаў з'яўляюцца выражэннем дробнабуржуазных і анархічных хістанняў, аслабляюць вытрыманую кіруючую лінію комуністычнай партыі і на справе дапамагаюць ворагам пролетарскай рэволюцыі.

З'езд пастанавіў весці няўхільную барацьбу з ідэямі анарха-сіндыкалізма, а прапаганду гэтых ідэй прызнаў несумяшчальнай з прыналежнасцю да партыі.

X з'езд улічыў велізарную небяспеку для дыктатуры пролетарыята фракцыйных групіровак у партыі. Таму асаблівую ўвагу з'езд удзяліў пытанню аб адзінстве партыі. З'езд указаў, што ўсе апазіцыйныя групіроўкі на справе дапамагаюць класаваму ворагу, прапанаваў неадкладна распусціць усе фракцыйныя групіроўкі і даручыў усім партыйным арганізацыям строга сачыць за выкананнем гэтай пастановы. Невыкананне пастановы павінна карацца безумоўным і неадкладным выключэннем з партыі. З'езд упаўнаважыў ЦК у выпадку парушэння гэтай пастановы членамі ЦК прымяніць да іх усе меры партыйнага спагнання аж да выключэння з членаў ЦК і з партыі. З'езд указаў далей на задачы партыйнай прапаганды, якая павінна грунтоўна раз'ясняць членам партыі ўсю шкоду фракцыйных выступленняў, раз'ясняць новыя метады ворагаў, якія прабавалі скарыстаць у сваіх інтарэсах разнагалоссе ўнутры партыі.

Партыя пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна ўмацавала жалезную большэвіцкую дысцыпліну, павяла рабочы клас і працоўнае сялянства на далейшую барацьбу і перамогі.

М. ЧОРНЫ.

ЗА РУБЯЖОМ

ЗАМЕЖНЫ ДРУК АБ МІРНЫМ ДАГАВОРЫ ПАМІЖ СССР І ФІНЛЯНДЫЯЙ

НАРВЕГІЯ

ОСЛО, 16 сакавіка. (ТАСС). Выходзячая ў горадзе Ставангеры сацыял-дэмакратычная газета «Ісце май» публікуе паведамленне аб мірным дагаворы паміж СССР і Фінляндыяй пад велізарным загалоўкам: «Радасць ва ўсёй Нарвегіі» Газета падкрэслівае, што нарвежскі народ вітае гэты дагавор.

ЛАЦІНА-АМЕРЫКАНСКІЯ КРАІНЫ

НЬЮ-ЙОРК, 16 сакавіка. (ТАСС) Аргентынская газета «Націсіас графікас» каментыруючы савецка-фінляндскі мірны дагавор, заяўляе, што здравамыслячая грамадская думка ўсіх краін вітае спыненне вайны.

Выходзячы ў Сант-Яго (Чылі) газета «Фрэнтэ папулар», вітаючы мірны дагавор, заяўляе, што ім можна быць незадаволена толькі сусветная рэакцыя.

ЭСТОНІЯ

ТАЛІН, 15 сакавіка. (ТАСС). Мірны дагавор паміж СССР і Фінляндыяй, піша газета «Балтык Таймс», з'яўляецца выдатным па сваймў змесце дакументам Ён гарантыруе стратэгічныя пазіцыі Савецкага Саюза ў Балтыйскім моры. Такі стратэгічны пункт, як Ханко, арганічна звязан з савецкімі ваеннымі базамі ў балтыйскіх краінах, якія СССР атрымаў у адпаведнасці з пактамі аб узаемадапамозе. У той-жа час, адзначае газета, гэты дагавор мае вялікае значэнне для ўсіх нейтральных дзяржаў, таму што ён знішчае пагрозу распаўсюджання вайны на краіны Паўночнай Еўропы.

Вітаюць савецка-фінляндскі мірны дагавор

НЬЮ-ЙОРК, 16 сакавіка. (ТАСС). «Федэрацыя фінскіх рабочых», каментыруючы савецка-фінляндскі мірны дагавор, заяўляе, што староннікі міру ва ўсім свеце маюць падставу радавацца. Узарваны планы падпальшчыкаў вайны расшырыць тэатр вайны і ўцягнуць у яе Савецкі Саюз і іншыя нейтральныя краіны. Далей федэрацыя ўказвае, што яна з самага пачатку заклікала Фінляндыю прыняць савецкія прапановы.

ЛОНДАН, 15 сакавіка. (ТАСС). Англійскія рабочыя ўсюды адабраюць заключэнне мірнага дагавора паміж СССР і Фінляндыяй. Выканаўчы камітэт лонданскай «Федэрацыі барацьбы за мір», выразіўшы сваё глыбокае задавальненне савецка-фінляндскім мірным дагаворам, звярнуўся да ўсіх сваіх староннікаў з заклікам адзначыць гэтую падзею ўзмацненнем барацьбы супроць далейшых спроб расшырэння тэатра цяперашняй імперыялістычнай вайны. Выканком заклікае ўсіх сваіх членаў узмацніць кампанію за хутчэйшае сканчэнне вайны на захадзе.

Іранская газета аб гандлёвым дагаворы паміж СССР і Іранам

ТЭГЕРАН, 15 сакавіка. (ТАСС). Вячэрняя газета «Этэлаат», публікуючы паведамленне аб парафіраванні новага гандлёвага дагавора паміж Савецкім Саюзам і Іранам, піша: «Паведамленне аб парафіраванні ірана-савецкага гандлёвага дагавора, які будзе ў бліжэйшы час падпісан у Тэгеране, сустрэта з вялікім задавальненнем. Яно прынесла нам вялікую радасць. бо дагавор умацуе нашы адносіны і забяспечыць узаемна выгаднае развіццё эканамічных адносін паміж СССР і Іранам. Ясна, што дзве краіны, маючыя сухаземную і марскую граніцу працяжнасцю больш 2.000 клм., маюць патрэбу ва ўстанаўленні цесных гандлёвых адносін, якія павінны ўзмацняцца з дня на дзень.

Мы яшчэ раз выражаем сваю радасць па гэтаму поваду і віншуем урад з гэтым найвялікшым поспехам, які з'яўляецца адзнакай добрых намераў абодвух старон».

На заходнім фронце

БЕРЛІН, 16 сакавіка. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне германскай арміі паведамляе: «На заходнім фронце ніякіх асаблівых падзей. У час разведак над Усходняй Францыяй і Паўночным морам германскімі самалётамі былі атакаваны англійскія вартавыя судны. Адно патоплена, другое цяжка пашкоджана».

Германскае інфармацыйнае бюро перадае, што на ўчастку фронта ля Гамельсберга і ў Перля адбіты атакі разведчых атрадаў праціўніка. Два французскіх самалёты, якія спрабавалі з вялікай вышыні абстраляць з кулямётаў германскіх салдат, былі адагнаны германскай зенітнай артылерыяй. На фронце ля Верхняга Рэйна праціўнік пачаў перастрэлку.

ПАРЫЖ, 16 сакавіка. (ТАСС). Афіцыяльна паведамляецца, што ўчора дзень прайшоў спакойна на ўсім фронце. Ноччу не адбылося нічога новага.

Асігнаванні на ваенныя мэты ва Францыі

ПАРЫЖ, 15 сакавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Гавас, на сёнешнім пасяджэнні палаты дэпутатаў прынят праект закона, які прадастаўляе ўраду ваенныя крэдыты на другі квартал 1940 года Палаце было растлумачана, што новыя крэдыты з'яўляюцца дапаўненнем да крэдытаў, прынятых для першага квартала 1940 года, прадугледжваючым асігнаванне больш 28 млрд. франкаў на патрэбы арміі і больш 26 млрд. франкаў на ўзбраенні. Агенцтва паведамляе, што «міністру будзе прадастаўлена магчымасць выпусціць пазыкі, неабходныя для аплаты ваенных заказаў. Французскі банк ужо прадаставіў у распараджэнне ўрада 30 млрд. франкаў для аплаты гэтых заказаў».

Германа-італьянскі дагавор аб пастаўцы вугалю Італіі

БЕРЛІН, 15 сакавіка. (ТАСС). Афіцыяльна паведамляецца, што ў выніку перагавораў Рыбентропа з Мусаліні германская і італьянская ўрадавыя камісіі па ўрэгуліраванню гаспадарчых адносін паміж абодвума краінамі падпісалі 12 сакавіка пратакол аб германскіх пастаўках вугалю Італіі. Па гэтаму пагадненню Германія бярэцца пакрыць поўнасцю італьянскія патрэбы ў вугалі. Перавозка вугалю будзе праводзіцца сухаземным шляхам.

Каментыруючы гэта пагадненне аб пастаўках вугалю Італіі, газета «Дэйчэ альгемейнэ цэйтунг» піша: «Германа-італьянскае пагадненне аб пастаўках вугалю мае вялікае палітычнае значэнне, бо яно ламае старыя погляды на залежнасць Італіі ад Англіі. З гэтага часу вугаль для Італіі будзе дастаўляцца сухаземным шляхам. Германія прыняла на сябе пастаўкі вугалю для Італіі. Штогодняя італьянская патрэба ў вугалі ў колькасці 12 мільёнаў тон будзе поўнасцю пакрывацца Германіяй».

НЕДАСТАЧА ВУГАЛЮ Ў ГАРАДАХ АНГЛІІ

РЫМ, 15 сакавіка. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Стэфані, у Манчэстэры (Англія) розпічныя прадаўцы вугалю арганізавалі дэманстрацыю пратэсту супроць скарачэння водпуску ім вугалю. Дэманстранты дэфіліравалі па вуліцах з пустымі вугальнымі цялежкамі і крычалі: «Нам патрэбен вугаль, мы без работы».

Становішча ў многіх англійскіх гарадах, далае агенцтва, у тым ліку і ў Лондане, вельмі сур'ёзнае, усюды адчуваецца вострая недастача вугалю.

На франтах Кітая

У ПАЎДНЁВЫМ КІТАІ

На граніцы правінцыі Гуансі і Гуандун кітайцы выбілі японцаў з чатырох пунктаў. На поўнач ад Наньніна—сутычкі перадавых атрадаў.

Кітайскія войскі двума калонамі прадпрынялі контрнаступленне на востраве Макао. Баі разгарнуліся паблізу Шыці.

Японскія войскі, наступаўшыя з раёна Сватоу—Чаочжоу (паўночна-ўсходняя частка правінцыі Гуандун) на захад, былі атакаваны кітайскімі часцямі з фланга і тылу. Японцы вымушаны былі пачаць адыход.

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

Кітайскія войскі вярнулі некалькі пунктаў у паўночнай частцы правінцыі Хубэй.

У ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

Японскія войскі без поспеху атакавалі кітайскія пазіцыі каля Ічэна (паўднёва-заходняя частка правінцыі Шаньсі).

За апошні месяц у правінцыі Шаньдун 1.400 салдат марыянетачнага «ўрада» перайшлі на бок кітайскіх войск, дзейнічаючых у тылу ў японцаў. Яны прынеслі з сабой звыш 1.000 вінтовак, 20 кулямётаў і іншую ваенную маёмасць.

Новае ўзрыўчатае вешчаства

НЬЮ-ЙОРК, 14 сакавіка. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Юнайтэд Прэс, сенацкая камісія па ваенных справах на закрытым пасяджэнні заслухала апісанне новага ўзрыўчатага вешчаства, прадстаўляючага камбінацыю вадкага кіслароду і вутлерода. Па вестках, пратакол пасяджэння камісіі быў спален, каб формула гэтага вешчаства не стала вядома замежным дзяржавам. Вынаходца Бірлоу адзначыў, што вынайдзенае ім узрыўчатае вешчаства прызначана для мін і што яму ўдалося зрабіць гэты састаў даволі безапасным.

У гутарцы з прадстаўнікамі друку сенатар Най заявіў, што міна, начыненая гэтым вешчаством, нібы «здольна зруйнаваць усё, што знаходзіцца ў радыусе адной мілі».

МІЖНАРОДНАЯ ХРОНІКА

У Рым прыбыла японская місія на чале з былым міністрам замежных спраў Сато. Гэты прыезд з'яўляецца адказам на мінулагодняе наведанне Японіі італьянскай місіяй.

***

У Ганконгу пажарам знішчаны склады англійскай мануфактурнай кампаніі коштам у 1 мільён ганконгскіх даляраў.

***

Па даных перапісу, насельніцтва Калумбіі за 20 год ўзрасло з 5.855 000 да 8.701.816 чалавек. Звыш шасці мільёнаў жыхароў рэспублікі пражывае ў сельскіх мясцовасцях. У сталіцы Калумбіі — Багоце 330 тысяч жыхароў. У краіне пражываюць 105 тысяч індыйцаў, належачых да 398 плямён.

(ТАСС).

Удзельніцы чырвонаармейскай мастацкай самадзейнасці Н-скай часці Беларускай Асобай Ваеннай Акругі (справа налева): тт. А. Д. Дурава, З. І. Карпіна, А. А. Швецова і Е. С. Мацкевіч. Фота Л. Гарбікава і З. Салавейчыка.

КНІГА В. І. ЛЕНІНА „АБ ПАРЫЖСКАЙ КАМУНЕ" НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Дзяржаўнае выдавецтва пры СНК БССР [illegible] з друку на беларускай мове кнігу В. І. Леніна «Аб Парыжскай Камуне». Тыраж — 5 тыс. экземпляраў.

НАПЯРЭДАДНІ ДНЯ ПАРЫЖСКАЙ КОМУНЫ

КЛІМАВІЧЫ. У сувязі з надыходзячым днём Парыжскай Камуны ў раёне значна ўзмацнілася інтэрнацыянальна-выхаваўчая работа. У першасных арганізацыях МОПР праводзяцца справаздачна-выбарныя сходы. [illegible] прамысловай арцелі «Чырвоны лесн[illegible]» [illegible] руб. Пасля сходу 22 члены арцелі ўступілі ў рады МОПР.

Парцічная арганізацыя МОПР [illegible] 117 членаў. [illegible] (БЕЛТА).

КАШТОЎНЫ ПАЧЫН

Настаўнікі Трысвяцкага раёна актыўна ўключыліся ў барацьбу за выкананне пастановы партыі і ўрада аб насаджэнні пладовых дрэў на прысядзібных участках калгаснікаў. [illegible] школы сумесна з вучнямі абавязаўся правесці ў гэтым годзе пасадку каля школы 35 пладовых дрэў. [illegible] і дэкаратыўных дрэў.

В. ЗЕЛЯНКЕВІЧ.

Новыя лячэбныя ўстановы ў Гродне

ГРОДНА. (Кар. «Звязды»). У бягучым годзе горад Гродна абагаціцца новымі лячэбнымі ўстановамі. У ліпені ўступіць у строй больніца для інфекцыйных хворых. [illegible] радзільнага дома на 150 коек. Кошт яго — 650 тысяч рублёў. [illegible] Звыш 600 школьнікаў правядуць тут летам свае канікулы. [illegible] мільёны рублёў.

Радыёфікацыя кватэр працоўных

КРЫЧАЎ. Закончана абсталяванне радыёвузла ў калгасе імені XVII партз'езда, Капанскага сельсовета. У 32 кватэрах калгаснікаў устаноўлены радыёточкі.

Крычаўскі гарадскі радыёвузел абслугоўвае каля 900 абанентаў, у тым ліку каля 300 — у калгасах Сакольніцкага, Каспіноўскага і Міхееўскага сельсаветаў. [illegible] радыётачак. (БЕЛТА).

Музыкальная школа ў Гродне

ГРОДНА. У горадзе адкрылася музыкальная школа [illegible]. Наглядаецца вялікі наплыў жадаючых паступіць у школу. На 150 месц падалена 1.200 заяў. Створаны класы фортэпіяна, скрыпкі, віяланчэлі, духавых і народных інструментаў. (БЕЛТА).

РЭСПУБЛІКАНСКАЯ ДОШКА ПАЧОТУ

У Мінску на скрыжаванні трох вуліц — Свердлоўскай, 11 ліпеня і Ленінградскай — пачалося будаўніцтва 8-метровай дошкі пачоту калгасаў Беларускай ССР. [illegible] (БЕЛТА).

КАЛГАС ІМЕНІ 17 ВЕРАСНЯ

[illegible]

П. СЯРГЕЕЎ.

КЛОПАТЫ АБ МАЦЕРЫ І ДЗІЦЯЦІ

ВІЦЕБСК (Па тэлефону). [illegible] 190 [illegible] 298 [illegible] — 61.500 рублёў.

АДКРЫЦЦЁ АЎТОБУСНАГА РУХУ Ў МІНСКУ

15 сакавіка ў Мінску адкрыўся рэгулярны аўтобусны рух. [illegible] Кошт білета ад 25 да 65 капеек. [illegible] — Выстаўка і [illegible] пушчана дадатковая [illegible]

ПАДРЫХТОЎКА ДА ВЕСНАВОЙ ПАВОДКІ

БАБРУЙСК. [illegible] навадненне, было [illegible] харчавання і іншай неабходнасці. [illegible] — фанерным [illegible] дрэваапрацоўчым [illegible] створаны тройкі па ба[illegible]

(БЕЛТА).

З апошняй пошты

У КРЫВЫМ ЛЮСТЭ[РКУ]

У апошніх нумарах рэспуб[ліканскай] маладзёжнай газеты «Чырвоная [змена»] паявіўся рад карэспандэнцый на [...] чыя тэмы. Справа гэта вельмі па[...] і патрэбная, тым больш, што н[а] старонках гэтай газеты такія м[а]тэрыялы даволі рэдкія.

У нумары за 14 сакавіка [...] артыкул «Завод і людзі». Аў[тар] І. Нехвядовіч расказвае аб поспех[ах калек]тыва мінскага станкабудаўнічага [завода] імені Варашылава, аб яго выдат[ных людзях]. На прадпрыемстве, мяркуючы па артыкулу, ёсць 19 стаханаўцаў-[многастана]ночнікаў. Лепшыя з іх—тт. Ка[валеўскі,] Шабан і іншыя—на кожным ст[анку] працоўваюць па дзве з палавінай [...]

У наступным нумары газеты [...] сакавіка, рэдакцыя прысвячае [...] артыкул новым формам стаханаўс[кага ру]ху. Тут зноў гаворыцца аб заво[дзе імені] Варашылава, як аб перадавым п[радпрыем]стве па ўнядрэнню выдатнай стах[анаўскай] ініцыятывы, зноў указваецца, шт[о на за]водзе налічваецца 19 многаста[ночнікаў,] паўтараюцца прозвішчы многаста[ночнікаў] тт. Кавалеўскага, Шабана і іншы[х].

Усё як быццам добра. Аднак [...] выпусціла з-пад увагі адну то[н]касць. Як вядома, перш чым прыво[дзіць фак]ты ў газеце, іх трэба старанна пр[авераць]. А гэта, як відаць, не заўсёды пра[ктыкуец]ца ў «Чырвонай змене». Справа [у тым,] што і тав. Кавалеўскі, і тав. Шаб[ан і ін]шыя стаханаўцы ўжо доўгі час н[е працу]юць на двух станках, што кіраўн[ікі заво]да не аказваюць неабходнай [дапамогі] многастаночнікам, што на прад[прыем]стве, па сутнасці, на шлях л[...] многастаночніцтва. Вось аб гэтым на была пісаць газета.

«Чырвоная змена», папракаючы [кам]мольскі камітэт завода імені Вар[ашылава,] а таксама паасобныя гаркомы і [...] камсамола ў няўважлівых адно[сінах да] перадавікоў вытворчасці, сама вел[...] ведае аб іх. Яна піша аб лепшы[х стаха]наўцах-камсамольцах толькі ў св[ятачных] і юбілейных нумарах, але і та[м паказ]вае іх работу ў крывым люстэрк[у].

ХРОНІКА ПАДРЫХТОЎ[КІ] ДА ДЭКАДЫ БЕЛАРУСК[АГА] МАСТАЦТВА Ў МАСКВ[Е]

У Тэатры оперы і балета ідуц[ь змя]неныя рэпетыцыі оперы А. Ту[рэнкова] «Кветка шчасця».

Адначасова тэатр дапрацоўвае [оперу] «Салавей».

***

Зводны дзіцячы хор г. Мінска, [які скла]даецца з найбольш здольных удз[ельнікаў] дзіцячых хораў радыёкамітэта, Па[лаца пі]онераў, музыкальнай школы і інш[ых], горада, пад кіраўніцтвам кампазіт[ара ...] лонскага рыхтуецца да ўдзелу ў [заключ]ным канцэрце дэкады беларускага [мастац]тва ў Маскве. Як вядома, хор [прыме] ўдзел у кантаце аб таварышу [Сталіне,] якая напісана кампазітарам Шчаг[...] з'явіцца заключным нумарам кан[цэрта].

Апрача таго, хор рыхтуе ра[д ...] ных твораў кампазітараў Аладава, [...] кага і іншых.

Разам з хорам працуе дзіцячы [...] музыкальнай школы.

***

З чатырох спектакляў, якія пак[ажа Бе]ларускі дзяржаўны драматычны т[эатр у] Маскве, два — «Апошнія» М. [Горкага] і «Хто смяецца апошнім» К. [Крапівы] прыняты Урадавай камісіяй. Зара[з тэатр] працуе над п'есай «Парт[ызаны»] К. Крапівы з узмоцненым састава[м выко]наўцаў асноўных роляў. У пачатку [...] віка чакаецца прыезд кансультант[а] — рэжысёра МХАТ імені М. Горк[ага, ор]дэнаносца І. Раеўскага, пры дапам[озе яко]га будзе праведзена канчатковая [работа] над гэтым спектаклем.

Падрыхтоўка да паказу ў Маскв[е п'есы] «Пагібель воўка» — Э. Самуйлён[ка] праведзена пасля выпуску «Парты[заны»].

Паведамленне

Маркісцка-ленінскі універсітэт [веча]нога дня пры Доме партактыва Мі[нскага гаркo]ма КП(б)Б паведамляе ўсіх слуха[чоў асно]ўнай і паралельнай груп аб ты[м, што] чарговыя заняткі адбудуцца 18 с[акавіка] ў 11 г. раніцы ў Доме партактыв[а ў вя]лікай і малой залах.

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУ[НОЎ]

УЦІЛЬ — КАШТОЎНАЯ СЫРАВІНА. НЕАБХОДНАЯ Ў ПРАМЫСЛОВАСЦІ ДЛЯ ВЫПРАЦОЎКІ РОЗНЫХ ПРАДМЕТАЎ ШЫРОКАГА СПАЖЫВАННЯ

БЕЛАРУСКАЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЯ КАНТОРА „СОЮЗУТИЛЬ"

г. Мінск, вул. Дзем'яна Беднага, 8, тэл. 22-186.

ПРАЗ СВАЕ АБЛАСНЫЯ, РАЁННЫЯ КАНТОРЫ, А ТАКСАМА ЗАГОТПУНКТЫ, ЛАРКІ І РАЗ'ЯЗНЫХ ФУРГОНШЧЫКАЎ

праводзіць ЗАГАТОЎКУ ўсіх відаў УЦІЛЬСЫРАВІНЫ:

ТРАП'Я, МАКУЛАТУРЫ, СТАРОГА ГУМАВАГА АБУТКУ, ЛОМУ КАЛЯРОВАГА І ЧОРНАГА МЕТАЛА, ШКЛА, ШЧАПІНЫ, КОНСКАГА ВОЛАСУ, ПУХ-ПЯРА, ВАСЦЕЙ, ФРУКТОВЫХ КОСТАК, КАНСЕРВАЎ БАНКІ і інш.

ЗБІРАЦЕ, ЗАХОЎВАЙЦЕ І ПРАДАВАЙЦЕ УЦІЛЬ раз'язным зборшчыкам, працуючым у кожным двары, ларках, кіёсках, фургонах і непасрэдна на складах «Союзутиль».

ДЛЯ ЗДАЧЫ УЦІЛЮ ВЫКЛІКАЙЦЕ АГЕНТАЎ ПА ТЭЛЕФОНУ: у Мінску 22-185. Віцебску 12-90. Гомелі 10-16, Магілёве 91-34, Беластоку 6-29, Пінску 3-46. Брэсце 48, а ў раёнах па тэлефону «Союзутиль».

БЕЛАРУСКАЯ КАНТОРА «СОЮЗУТИЛЬ»

ДЗЯРЖСТРАХУ БССР патрабуецца для работы ў апараце ІНСПЕКТАР-ВЕТУРАЧ. Звяртацца: Дом урада, III п[авер]х, пакой 807.

БЕЛКАНТОРЫ «ДЗЯРЖПЛОДАПІТОМНІК» патрабуюцца на пастаянную работу ў апарат: АГРАНОМЫ, БУХГАЛТАР-РЭВІЗОР, БУХГАЛТАР, МАШЫНІСТКА, для работы ў соўгасах: СТАРШЫЯ АГРАНОМЫ, ГАЛОЎНЫЯ БУХГАЛТАРЫ. Умовы па згодзе. Звяртацца: г. Мінск, Дом у[рада], пакой № 20. Тэлефон № 23-777.

ДРУКАРНІ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА» патрабуюцца ПРЫБІРАЛЬШЧЫЦЫ. Звяртацца: Савецкая, 49, друг[і] верх, пакой № 3.

ДА ВЕДАМА НАСЕЛЬНІЦТВА! На лясных складах Беллесгандля у Віцебску, Полацку, Гомелі, Бабруйску, Барысаве, Мазыры, Рэчыцы і Рагачове ЁСЦЬ у ПРОДАЖЫ для насельніцтва ФАНЕРА розных сартоў і размераў, а таксама БУДАЎНІЧЫЯ ДОШКІ (хвойныя) усіх сартоў і размераў. БЕЛЛЕСГАНДАЛЬ.

БАБРУЙСКІ ЛЕСГАС у сваім лесадэкаратыўным пітомніку МАЕ ВЯЛІКУЮ КОЛЬКАСЦЬ пасадачнага матэрыялу дэкаратыўных дрэў РОЗНЫХ ПАРОД ВА ЎЗРОСЦЕ АД 2 ДА 6 ГОД. [...] гэтага матэрыялу пачнецца з 1 красавіка 1940 года ўсім [...] арганізацыям і прыватным асобам у неабмежаванай коль[касці ...] ваяўны разлік. [...] даведкамі і патрабаваннямі звяртацца па адрасу: г. БА[БРУЙСК,] ЛЕСГАС.